

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 20/2023 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- johtava asiantuntija Timo Kaisanlahti, työ- ja elinkeinoministeriö
- erityisasiantuntija Essi Römpötti, valtioneuvoston kanslia
- vanhempi asiantuntija Sirpa Joutsjoki, Finanssivalvonta
- johtava asiantuntija Hannu Ylänen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- johtava asiantuntija Teija Rehn, Finanssiala ry
- toimitusjohtaja Kimmo Lipponen, Finnish Business & Society ry (FIBS)
- johtava asiantuntija Ville Kajala, Keskuskauppakamari
- lakiasiainjohtaja Anne Kontkanen, Osuuskuntien Keskusjärjestö Pellervo ry
- toiminnanjohtaja Sanna Alakare, Suomen Tilintarkastajat ry
- professori Seppo Villa

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Lainsäädännön arviointineuvosto
- opetus- ja kulttuuriministeriö
- Patentti- ja rekisterihallitus
- Suomen Pörssisäätiö
- Eläkesäätiöyhdistys - ESY ry
- Finnwatch ry
- Suomen Yrittäjät ry
- Vakuutuskassat ry
- professori Jukka Mähönen
- apulaisprofessori Hanna Silvola

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kirjanpitolakia, tilintarkastuslakia, osakeyhtiölakia, osuuskuntalakia, tilintarkastajan vuosimaksusta ja laadunvalvonnan maksuista annettua lakia, luottolaitostoiminnasta annettua lakia, lakia talletuspankkien yhteenliittymästä, vakuutusyhtiölakia, eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettua lakia, merimieseläkelakia, maatalousyrittäjän eläkelakia, arvopaperimarkkinalakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia ja kaupparekisterilakia.

Ehdotetuilla laeilla pantaisiin täytäntöön yritysten kestävyysraportointia koskeva Euroopan unionin direktiivi.

Vaikka direktiivi koskee pörssiyrityksiä ja suuria osakeyrityksiä, ehdotetaan sen velvoitteiden ulottamista kansallisesti myös vastaavanlaisiin osuuskuntiin, jotta pysytettäisiin sidosryhmille julkistettava informaatio yhdenmukaisena harjoitetun liiketoiminnan oikeudellisesta muodosta riippumatta. Lisäksi direktiivissä tarkoitettu digitaalisuusvaatimus toimintakertomukseen sisällytettävälle kestävyysraportille ehdotetaan ulotettavaksi kansallisesti myös tilinpäätökseen näiden asiakirjojen yhtenäisen käsittelyn ja hyödyntämisen mahdollistamiseksi.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 31 päivänä joulukuuta 2023. Säännöksiä kestävyysraportoinnista sovellettaisiin direktiivissä edellytetyllä tavalla siten, että velvoitteet koskisivat ensiksi suurten pörssiyritysten tietoja tilivuodelta 2024, jotka tulisivat julkistettaviksi seuraavana vuonna.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Esityksen tausta ja tavoitteet

Hallituksen esitys liittyy yritysten kestävyysraportointia koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2022/2464 (*kestävyysraportointidirektiivi*) kansalliseen täytäntöönpanoon. Direktiivin yleisenä tavoitteena on osaltaan edesauttaa EU:n Vihreän kehityksen ohjelman toteutumista, ja se on osa laajempaa kestävästä rahoituksen EU-lainsäädäntökokonaisuutta. Uuden sääntelyn tarkoituksena on saattaa yritysten kestävyysraportointi samaan asemaan taloudellisen raportoinnin kanssa. Ehdotetulla lainsäädännöllä pyritään varmistamaan, että yritykset julkistavat sijoittajien ja muiden sidosryhmien saataville luotettavia ja vertailukelpoisia tietoja toiminnastaan.

Talousvaliokunta on direktiivin valmisteluvaiheessa antamassaan lausunnossa (TaVL 28/2021 vp) todennut pitävänsä direktiiviehdotusta tervetulleena ja kannatettavana. Kestävyysraportoinnin asettaminen osaksi yritysten pakollista raportointia on tärkeä keino kestävyyssiirtymän aikaansaamiseksi.

Raportoitavilla kestävyysseikoilla tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan ja ihmisoikeuksiin sekä yritysten hallintotapaan liittyviä tekijöitä. Kestävyysraportin tulee sisältää tietoa sekä yrityk-

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

sen toiminnan vaikutuksista ihmisiin ja ympäristöön että kestävyysseikkojen vaikutuksista yritykseen. Raportoinnin sisällön yksityiskohdista säädetään erillisissä raportointistandardeissa, joista säädetään komission delegoidulla asetuksella.

Ehdotukseen sisältyy direktiivin mahdollistaman kansallisen liikkumavaran käyttö ulottamalla sääntely koskemaan myös suurikokoisia ja pörssilistattuja osuuskuntia sekä suurikokoisia eläkesäätiöitä ja -kassoja. Lisäksi direktiivissä edellytetty digitaalisuusvaatimus toimintakertomukseen sisällytettävälle kestävyysraportille ehdotetaan ulotettavaksi kansallisesti myös tilinpäätökseen. Talousvaliokunta puoltaa näitä kansalliseen harkintavaltaan perustuvia laajennuksia.

Lainsäädännön kansallinen valmistelu

Lainsäädännön arviointineuvosto on toimittanut lausuntonsa yritysten kestävyysraportointia koskevasta hallituksen esityksestä talousvaliokunnalle, koska työ- ja elinkeinoministeriö ei lainsäädännön valmisteluvaiheessa toimittanut hallituksen esitysluonnosta arviointineuvostolle, vaikka esitys oli valittu arvioitavaksi. Arviointineuvosto toteaa lausunnossaan pitävänsä ministeriön menettelyä moitittavana. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitys täyttää hyvin lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset, mutta esitystä olisi pitänyt täydentää neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista. Saadun selvityksen mukaan arviointineuvoston sivuuttaminen valmisteluprosessin aikana on johtunut inhimillisestä erehdyksestä.

Valiokunta toteaa, että useissa valiokunnan asiantuntijalausunnoissa on kiitetty lainsäädännön valmistelutyötä. Lausunnoissa todetaan, että sidosryhmiä on kuultu aktiivisesti valmistelun eri vaiheissa ja yhteistyö on koettu sujuvaksi. Hallituksen esitystä on myös pidetty asianmukaisesti laadittuna ja hyvin perusteltuna.

Kestävyysraportoinnin soveltamisala

Osuuskunnat

Kestävyysraportointidirektiivin soveltamisala kattaa pörssiyritykset ja suuret osakeyhtiöt. Kukin jäsenvaltio voi lisäksi päättää, missä laajuudessa raportointivelvoitteita ulotetaan osuuskuntiin ja muihin yritysmuotoihin. Hallituksen esityksessä todetaan, että julkisten tiedonantovelvoitteiden sääntely on Suomessa perinteisesti toteutettu neutraliteettiperiaatteen mukaisesti eli riippumatta asiaomaisen raportointivelvollisen liiketoiminnassaan käyttämästä juridisesta muodosta. Kestävyysraportointivelvollisuus ehdotetaan näin ollen koskemaan kansallisesti myös sellaisia osuuskuntia, jotka ovat pörssiyrityksiä tai kirjanpitolain 1 luvun 4 c §:n mukaisia suuryrityksiä. Tämä mahdollistaa julkistettavan informaation pysymään yhdenmukaisena harjoitetun liiketoiminnan oikeudellisesta muodosta riippumatta. Talousvaliokunta pitää ratkaisua perusteltuna.

Hallituksen esityksessä todetaan osuuskuntia koskevaa laajennusehdotusta arvioitaessa, että kattavaa soveltamista puoltaa toimiminen markkinoilla, joilla kilpaillaan osakeyhtiöiden kanssa. Toisaalta huoltovarmuuden ylläpitäminen sekä maatalouden ja elintarvikehuollon kustannusrakenteen raskaus verrattuna muihin EU-maihin ovat merkityksellisiä seikkoja kansallisesti. Tämän vuoksi alkutuotantoon liittyvien osuuskuntien osalta ehdotetaan poikkeusta, jonka mukaan osuuskunta, jonka liikevaihdosta kertyy enemmän kuin puolet elintarvikelain (297/2021) 5 §:n 2

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

momentin 4 kohdassa tarkoitetusta alkutuotannosta tai alkutuotannon hankinnasta, voi päättää jättäytyä kestävyysraportoinnin ulkopuolelle. Ehdotuksen taustalla on se, että ulkomaiset osuuskuntamuotoiset alkutuottajat mitä ilmeisemmin jäävät kestävyysraportointivelvoitteen ulkopuolelle, jolloin uhkana on, että kilpailuasetelma vääristyisi ilman poikkeusmahdollisuutta.

Poikkeussäännöksen perusteluissa todetaan, että momentin tarkoittama alkutuotanto käsittää alkutuotannon tuotteiden tuotannon, kasvatuksen ja viljelyn, myös sadonkorjuun, lypsämisen ja kaikki eläintuotannon vaiheet ennen teurastusta sekä metsästyksen, kalastuksen ja luonnonvaraisten tuotteiden keräämisen. Poikkeuksen soveltaminen edellyttää, että vähintään puolet asianomaisen osuuskunnan liikevaihdosta kertyy alkutuotannollisista tai alkutuotannon hankinnan toimista.

Talousvaliokunnan asiantuntijalausunnossa on todettu, että alkutuotantoon liittyvät tuottajaosuuskunnat voivat järjestää liiketoimintansa useilla eri tavoilla ja että poikkeussäännöksen soveltamisala voi jäädä jossain määrin epäselväksi, kun hankintaosuuskunnalle ei ole olemassa yksiselitteisen selkeää määritelmää. Valokunta toteaa, että hankintaosuuskunnalla tarkoitetaan kestävyysraportointia koskevan lainsäädännön yhteydessä sekä niitä tuottajaosuuskuntia, jotka hankkivat pääasiassa jäseniltään näiden alkutuotantoon kuuluvia elintarvikkeita ja myyvät ne edelleen jalostettaviksi, että niitä tuottajaosuuskuntia, jotka itse jalostavat ja markkinoivat pääasiassa jäseniltään hankkimat näiden alkutuotantoon kuuluvat elintarvikkeet.

Valiokunnan asiantuntijalausunnossa on myös pidetty epäselvänä sääntelynä sitä, että osuuskunnan liikevaihdosta tulee kertyä enemmän kuin puolet alkutuotannosta tai alkutuotannon hankinnasta. Talousvaliokunta toteaa, että poikkeussäännöksen ilmaisu "alkutuotanto tai alkutuotannon hankinta" sisältää myös luovutuksen, josta liikevaihto kirjanpito-oikeudellisesti kertyy. Näin ollen säännös kattaa myös tilanteet, joissa liikevaihdosta enemmän kuin puolet kertyy pääasiassa osuuskunnan jäseniltä hankittujen, alkutuotantoon kuuluvien ja niistä jatkojalostettujen elintarvikkeiden myynnistä.

Lisäeläkesäätitöt ja -kassat sekä vakuutusassat

Osakeyhtiöiden ja osuuskuntien ohella raportointivelvoitteet ehdotetaan ulotettavaksi sellaisiin eläkesäätioihin ja -kassoihin, jotka ovat kirjanpitolain 1 luvun 4 c §:n tarkoittamalla tavalla suurikokoisia. Lisäksi velvoitteet ehdotetaan kohdistettavaksi Merimieseläkekassaan ja Maatalousyrittäjien eläkelaitokseen niiden sijoitustoiminnan osalta, sillä kestävyysseikat ovat näissä eläkelaitoksissa merkityksellisiä erityisesti sijoitustoiminnalle. Kuten edellä on todettu, julkisten tiedonantovelvoitteiden sääntely on perinteisesti toteutettu neutraliteettiperiaatteen mukaisesti. Näin ollen hallituksen esityksessä ehdotetaan, että kestävyysraportointivelvoitteet koskevat myös muita eläkelaitoksia kuin työeläkevakuutusyhtiöitä. Tältä osin kyse on soveltamisalan kansallisesta laajennuksesta.

Valiokunta toteaa tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi, että raportointivelvoitteita ei sovelleta lisäeläkkeisiin tai vakuutusassatoimintaan. Kirjanpitolakiin ehdotetun 7 luvun 1 §:n mukaan kestävyysraportointi soveltuu eläkesäätioistä ja eläkekassoista annetun lain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun eläkesäätioon ja eläkekassaan. Lisäeläkesäätioistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 1 luvun 10 §:n mukaan lisäeläkelaitokseen ja vakuutusassalain 1 luvun 2 §:n mukaan vakuutus-

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

kassaan ei sovelleta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 1 luvun 1 §:ää. Näin ollen kirjanpitolain 7 luvun 1 § jättää lisäeläkesäätiöt ja -kassat sekä vakuutus-kassat kestävyysraportointia koskevan sääntelyn soveltamisalan ulkopuolelle. Eläkesäätiöitä ja -kassoja koskevan lain uudet kestävyysraportointia koskevat säännökset on muotoiltu niin, että ne soveltuvat vain, jos eläkelaitoksella on kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n mukainen velvollisuus laatia kestävyysraportti.

Kommandiittiyhtiömuotoiset vaihtoehtorahastot

Valiokunta toteaa tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi, että kommandiittiyhtiömuotoiset vaihtoehtorahastot eivät kuulu nyt ehdotetun kestävyysraportointia koskevan sääntelyn piiriin. Ehdotetun kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan yrityksellä tarkoitetaan tässä luvussa osakeyhtiöitä ja osuuskuntia sekä muita tilinpäätösdirektiivin soveltamisalaan kuuluvia oikeushenkilöitä. Koska vaihtoehtoiset sijoitusrahastot ja yhteissijoitusyritykset ovat nimenomaisesti pois-suljettu kestävyysraportoinnista viittauksella tilinpäätösdirektiiviin, ei tätä ole tarpeen erikseen todeta kirjanpitolaissa.

Työeläkevakuutusyhtiöt

Valiokunnan asiantuntijalausunnoissa on kiinnitetty huomiota siihen, ettei hallituksen esityksessä ole ehdotettu työeläkevakuutusyhtiöiden tarkastusvaliokuntia koskevaan sääntelyyn vastaavanlaisia muutoksia kuin vakuutusyhtiölakiin. Saadun selvityksen mukaan työeläkevakuutusyhtiön tarkastusvaliokuntaa koskevan säännöksen puuttuminen on ollut seurausta siitä, ettei työeläkevakuutusyhtiöihin ole aikaisemmin sovellettu osakeyhtiölain tarkastusvaliokuntaa koskevaa sääntelyä, vaikka työeläkevakuutusyhtiöillä on tarkastusvaliokunta. Asiaa on nyt ryhdytty selvittämään sosiaali- ja terveysministeriössä, ja työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muutoshanke etenee erillisenä prosessina. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että kestävyysraportointisääntely on yhdenmukaista kaikkien yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen osalta.

Ammattikorkeakoulujen asema

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla toimii 22 ammattikorkeakoulua. Ammattikorkeakoululain (932/2014) 5 §:n mukaan ammattikorkeakoulu on osakeyhtiömuotoinen oikeushenkilö, johon sovelletaan osakeyhtiölakia, jollei ammattikorkeakoululaissa toisin säädetä. Ammattikorkeakouluosakeyhtiön toiminnan tarkoituksena ei ole voiton tavoittelu eikä se jaa osakkeenomistajalle osinkoa tai tuota muuta taloudellista etua osakkeenomistajalle tai muulle toimintaan osallistuvalla. Osakkeenomistajat ovat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta kuntia ja kaupunkia.

Ehdotettu kestävyysraportointia koskeva sääntely koskee mm. suuryrityksiä, jotka määritellään kolmen suuruusluokkaa kuvaavan kriteerin (taseen loppusumma 20 milj. euroa, liikevaihto 40 milj. euroa ja henkilöstön määrä 250 henkilöä) avulla. Jos vähintään kaksi em. kolmesta rajarvosta täyttyy, raportointivelvollisuus koskee kyseistä osakeyhtiötä. Saadun selvityksen mukaan osa osakeyhtiömuotoisista ammattikorkeakouluista täyttää kestävyysraportointiin velvoittavat kriteerit eri yhdistelminä ja osalla ne jäävät täyttymättä.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

Ammattikorkeakoulujen liikevaihto muodostuu pääosin valtiolta tulevasta rahoituksesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö ohjeistaa korkeakoulujen taloushallintoa ja talousraportointia yhteisellä korkeakoulujen taloushallinnon koodistolla. Tällä pyritään saamaan korkeakoulujen ohjaukselle ja raportoinnille yhtenäinen tietopohja. Korkeakoulut noudattavat koodiston mukaisesti kirjanpitolakia, mutta korkeakoululait antavat mahdollisuuden antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä korkeakouluihin sovellettavista tuloslaskelma- ja tasekaavioista.

Talousvaliokunta katsoo edellä todetun perusteella, että ammattikorkeakoulut on tarkoituksenmukaista jättää nyt säädettävän kestävyysraportointivelvoitteen ulkopuolelle. Tämä on ollut lähtökohdana myös hallituksen esityksen valmisteluvaiheessa. Valiokunta ehdottaa kuitenkin selvyyden vuoksi asiasta säätämistä kirjanpitolain 7 luvun 1 §:ää täydentämällä.

Kuten hallituksen esityksestä käy ilmi, valtion omistajaohjaus edellyttää omistajaohjauksessa olevilta yhtiöiltä vastuullisuusraportointia ja valtion virastoille on omat vastuullisuuskriteerinsä. Korkeakoulujen vastuullisuusraportointia on kehitetty yhdessä korkeakoulujen kanssa ja niiden toiminnan näkökulmasta. Tätä työtä on myös saadun selvityksen mukaan tarkoitus jatkaa.

Digitaalinen raportointi

Digitaalisuutta koskevan vaatimuksen laajentaminen

Kestävyysraportointidirektiivi edellyttää, että yritysten on annettava kestävyysraportin sisältävä toimintakertomus sähköisessä raportointimuodossa. Hallituksen esityksessä velvoite tietojen toimittamisesta digitaalisessa muodossa ulotetaan koskemaan myös tilinpäätöstä. Valiokunta pitää valittua linjausta perusteltuna, sillä toimintakertomus liitetään aina tilinpäätökseen ja nämä asiakirjat muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, jossa tilinpäätösinformaatio osaltaan edesauttaa jäsentämään kestävyysraportin tietojen merkitystä yrityksen toiminnassa.

Kirjanpitolain 7 luvun 23 §:n 4 momentin mukaan Patentti- ja rekisterihallitus voi määrätä, että pörssilistatun emoyrityksen oma tilinpäätös tulee merkitä digitaalisilla PRH-tunnisteilla tilikaudelta, jotka alkavat 1.1.2026 ja sen jälkeen. Asiantuntijalausunnossa on esitetty huoli, että tämä voi käytännössä tarkoittaa pörssiyhtiöiden osalta sitä, että ne joutuvat toimittamaan kahdella eri tavalla koneluettavaan muotoon saatetut tilinpäätökset kahteen paikkaan eli ESEF-tunnisteilla merkityn konsernitilinpäätöksen Helsingin pörssiin ja PRH-tunnisteilla varustetun emoyhtiön erillistilinpäätöksen Patentti- ja rekisterihallitukseen.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan pörssiyhtiöihin ei tule kohdistumaan kaksinkertaista laatimisvelvollisuutta. Sama tietotekninen menettely, jota pörssiyhtiöt ovat EU-lainsäädäntöön perustuen noudattaneet tähänkin asti, koskee myös sitä tilinpäätöskokonaisuutta, joka tulee lainmuutoksen myötä toimitettavaksi Patentti- ja rekisterihallitukselle. Kummassakin noudatetaan yhtäläisesti sähköistä XHTML-muotoa, josta on EU:n tasolla säädetty. Pörssiyhtiön tilinpäätösasiakirjoille EU-sääntely on ensisijainen perusta, eikä Patentti- ja rekisterihallitus voi sivuuttaa sitä omalla päätöksellään.

Ehdotetun kirjanpitolain 7 luvun 23 §:n 4 momentti soveltuu vain, jos se ei ole ristiriidassa EU:n lainsäädännön kanssa. Säännös ei näin ollen tarkoita poikkeamista Euroopan unionin säätämästä

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

XHTML-muodosta, vaan ainoastaan mahdollistaa sen, että pörssiyritysten emoyritysten tilinpäätöksestä voidaan kerätä samat tiedot kuin mitä tullaan keräämään digitaalisessa muodossa myös pörssilistaamattomien emoyritysten tilinpäätöksistä. Nämä ovat tarpeen, jotta Patentti- ja rekisterihallituksesta olisi saatavissa digitaalisesti kattava kokonaisinformaatio Suomen merkittävistä yrityksistä niin rahoituslaitosten ja muiden yksityisten toimijoiden kuin viranomaisten käyttöön. Ehdotuksen perustana on se, ettei pörssilistatun emoyrityksen oman tilinpäätöksen merkitsemisestä digitaalisin tunnistein säädetä nykyisin EU-tasolla, vaan EU-perusteiset merkintävelvoitteet koskevat tällä hetkellä vain pörssiyrityksen konsernitason tietoja.

Valiokunta toteaa lisäksi saamansa selvityksen perusteella, että tarve hoitaa raportointi ns. yhden luokun periaatteella on tunnistettu myös kansallisen lainsäädännön valmisteluvaiheessa. Sääntely, joka mahdollistaisi yritykselle tilinpäätösaineiston ja kestävyysraportoinnin materiaalin toimittamisen vain yhdelle viranomaiselle ja jonka kautta materiaali toimitetaan edelleen muille viranomaistahoille, olisi talousvaliokunnan näkemyksen mukaan kannatettava. Asiaa ei ole kuitenkaan mahdollista ratkaista nyt käsillä olevan kestävyysraportointidirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä.

Digitaalisen raportoinnin aloittaminen

Kestävyysraportointiin liittyvällä digitaalisella XBRL-kestävyystunnisteella tarkoitetaan kestävyysraportissa erikseen esitettävän tiedon merkintätapaa, josta päättää EU:n komissio. Asiantuntijalausunnossa tuodaan esiin, että komission valmisteluaiakataulu on viivästynyt, eikä työ tule valmistumaan ennen vuotta 2025, jolloin ensimmäisen vaiheen kestävyysraportointiyhtiöiden tulisi jo raportoida kestävyystiedot digitaalisesti. Asiantuntijalausunnossa esitetään, että digitaalisen raportoinnin soveltamisesta voitaisiin tehdä kansallisen lisäsääntelyn käyttöönoton osalta ensimmäisenä vuonna vapaaehtoista.

Valiokunta toteaa saamansa selvityksen perusteella, ettei ehdotettu soveltamisen lykkäminen ole tarkoituksenmukaista. Kestävyysraportointidirektiivi säätää jäsenvaltioita velvoittavasti, että kestävyysraportoinnin digitaalinen muoto tulee ottaa käyttöön ensimmäisen kerran tilikaudella 2024 direktiivissä erikseen säädetyissä oikeushenkilöissä. Tätä velvoitetta ei ole kytketty XBRL-tunnisteisiin, vaan kestävyysraportti laaditaan samaan sähköiseen XHTML-muotoon, jota pörssiyritykset jo nyt noudattavat tilinpäätöstietojensa osalta. Saadun selvityksen mukaan myöskään sellaisissa kestävyysraportointiyhtyrityksissä, jotka eivät ole pörssilistattuja, tilinpäätöksen laatiminen XHTML-muotoon ei ole omiaan aiheuttamaan erityistä hallinnollista rasitetta ottaen huomioon, ettei esimerkiksi luottolaitoksille ole vielä laadittu omia XBRL-tunnisteita Patentti- ja rekisterihallitukselle toimitettavaa tilinpäätöstä varten. Näin ollen uudet säännökset tulevat tarkoittamaan mm. listaamattomien finanssitoimijoiden osalta käytännössä vain velvoitetta toimittaa vuoden 2024 tilinpäätös- ja kestävyysraportointitietoja koskevat asiakirjat sähköisessä XHTML-muodossa Patentti- ja rekisterihallitukselle ilman, että näistä asiakirjoista olisi eriteltävä XBRL-tunnisteiden tarkoittamat tiedot.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

Muita näkökohtia

Arvoketjun määritelmä

Valiokunnan asiantuntijalausunnossa on tuotu esiin, että kirjanpitolain 7 luvun 2 §:n 1 kohdassa säädettävä arvoketjun määritelmä on puutteellinen, koska se ei sisällä hyödykkeiden ja palveluiden käyttöä ja hävittämistä. Näin ollen määritelmä on ristiriidassa kestävyysraportointidirektiiviin liittyvistä kestävyysraportoinnin standardeista (ESRS) annetun komission delegoidun asetuksen kanssa.

Saadun selvityksen mukaan Euroopan parlamentti hyväksyi komission raportointistandardin osaltaan vasta 18.10.2023, joten hallituksen esitystä laadittaessa ei ole ollut varmuutta arvoketjun määritelmän lopullisesta muotoilusta. Talousvaliokunta ehdottaa kirjanpitolakiin sisältyvän arvoketjun määritelmän täydentämistä siten, että säännöksessä otetaan huomioon kestävyysraportointistandardista annettu komission asetus. Valiokunta korostaa kuitenkin tässä yhteydessä myös sitä, että kestävyysraportointistandardit ovat suoraan sovellettavaa oikeutta, ja mahdollisissa ristiriitatilanteissa EU-sääntely asetetaan etusijalle kansalliseen lainsäädäntöön nähden. Tämä ilmenee myös kirjanpitolain 7 luvun 14 §:n 2 momentista.

Tarkastusvaliokunnan tehtävien siirto

Hallituksen esityksessä ehdotetaan lisättäväksi osakeyhtiölakiin ja osuuskuntalakiin säännökset kestävyysraportointiin ja sen varmentamiseen liittyvistä tarkastusvaliokunnan tehtävistä. Asiantuntijalausunnossa on ehdotettu lakeihin lisättäväksi säännös, jonka mukaan taloudelliseen raportointiin ja tilintarkastukseen sekä kestävyysraportointiin ja sen varmentamiseen liittyvät tarkastusvaliokunnan tehtävät voi jakaa hallituksen kahden eri valiokunnan hoidettavaksi. Talousvaliokunta ei pidä ehdotettua lisäystä tarpeellisena. Ehdotettu sanamuoto ("Tarkastusvaliokunnan tehtävät voi hoitaa hallituksen toinen valiokunta, jonka kokoonpano täyttää 2 momentissa säädetyt vaatimukset.") mahdollistaa myös sen, että tehtävät jaetaan kahden eri valiokunnan kesken.

Listaamattomien suuryritysten kestävyysraportoinnin valvonta

Asiantuntijalausunnossa on myös kiinnitetty huomiota siihen, ettei listaamattomien suuryritysten kestävyysraportoinnin valvontaan olla nimeämässä mitään viranomaistahoa. Talousvaliokunnan saaman selvityksen mukaan EU:ssa parhaillaan valmisteilla olevasta yritysvastuudirektiivistä (CSDDD) päätetään viimeistään vuoden 2024 alkupuoliskolla. Tämän direktiivin myötä kestävyysvelvoitteiden noudattaminen tulee kansallisesti valvottavaksi. Valvonta perustuu merkityksellisiltä osin raportointiin, joten kysymys raportoinnin valvonnasta on tarkoituksenmukaista ratkaista samassa yhteydessä kuin valvontakokonaisuus yleisesti.

Uuden lainsäädännön soveltamisen aloitusajankohtaan liittyvä porrastus

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 31.12.2023. Säännöksiä kestävyysraportoinnista on tarkoitus soveltaa kestävyysraportointidirektiivissä edellytetyllä tavalla siten, että velvoitteet koskevat ensin suurten pörssiyritysten tietoja tilivuodelta 2024, jotka tulevat julkistettaviksi keväällä 2025.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

Asiantuntijalausunnossa on katsottu, että yritysten tasapuolisen kohtelun kannalta olisi perusteltua, että kaikkien suuryritysten tulisi raportoida kestävyysseikoista jo 1.1.2024 alkavan tilikauden osalta. Myös listatuille pk-yrityksille sallittu erivapaus laatia toimintakertomus ilman kestävyysraporttia ennen 1.1.2028 alkavia tilikausia on ehdotettu poistettavaksi.

Talousvaliokunta pitää ehdotettuja siirtymäsäännöksiä tarkoituksenmukaisina. Kestävyysraportoinnin porrastus koskee yrityksiä, joilla ei ole aikaisempaa kokemusta raportoinnista toisin kuin suurilla pörssiyrityksillä. Sopeutumis aika on nähty tarpeelliseksi myös sen vuoksi, että kestävyysraportoinnin ja -varmennuksen asiantuntijaresurssit ovat tällä hetkellä sangen rajalliset. Samasta syystä valiokunta pitää tarpeellisena myös osakeyhtiölakiin ja muihin yhteisölakeihin ehdotettua siirtymäsäännöstä, joka mahdollistaa kirjanpitoa, hallintoa ja tilinpäätöstä tarkastamaan valitun tilintarkastajan toimimisen ensimmäisellä raportointikaudella myös kestävyysraportoinnin varmentajana ilman, että häntä on tarpeen erikseen valita myös tähän tehtävään yhtiökokouksessa.

Lopuksi

Talousvaliokunta toteaa lopuksi, että vaikka kestävyysraportointidirektiivi koskettaa pääasiassa suuria yrityksiä, sillä on epäsuoria vaikutuksia myös pienempiin yrityksiin. Raportointivelvollisuus edellyttää tarvittavien tietojen saamista pieneltäkin yritykseltä, jos se on kestävyysvaikutuksiltaan olennainen kestävyysraportointiyrityksen arvoketjussa. Näin ollen valiokunta pitää tärkeänä, että uuden lainsäädännön tiedottamisessa huomioidaan myös pk-sektorille tarjottava koulutus ja yritystukipalvelut. Arvoketjun kautta välillisesti lakien soveltamisalan piiriin tulevat pk-yritykset tarvitsevat rajallisten resurssiensa vuoksi erityistä tukea sekä digitaalisten ratkaisujen että muiden kohdennettujen palveluiden muodossa. Myös kestävyysraportointiyrityksen omassa intressissä on järjestää arvoketjuna käyttöön mahdollisimman selkeät toimintatavat informaation keräämiseen ja välittämiseen. Valiokunta korostaa, että kesällä 2024 julkistettavissa pk-yritysten kestävyysraportointistandardeissa tulee ottaa huomioon pienempien yritysten kestävyysraportointiin ja informaation keräämiseen liittyvät rajalliset voimavarat.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki kirjanpitolain muuttamisesta

1 luvun 4 d §. IAS-asetus, tilinpäätösdirektiivi, kestävyysraportointidirektiivi ja taksonomia-asetus. Valiokunta ehdottaa täydennystä EU-säädösten lyhytnimikkeiden määrittelyyn siten, että säännöksen 4 kohdaksi lisätään taksonomia-asetus. Tämän teknisen muutoksen myötä myös pykälän otsikko on tarpeen muuttaa. Lisäksi muutos vaikuttaa 3 luvun 7 §:ään ja 7 luvun 2 §:n 8 kohtaan sekä 7 luvun 9, 17, 20 ja 22 §:ään.

7 luvun 1 §. Soveltamisala. Edellä yleisperusteluissa tarkemmin kuvatuista syistä pykälän 5 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka perusteella kestävyysraportointia koskevaa sääntelyä ei sovelleta ammattikorkeakouluihin.

Lisäksi pykälän 6 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitosten osalta. Talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoi-

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

tetun talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitokset toimivat yhteenliittymän keskusyhteisön keskitetyssä ohjauksessa ja keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksille ohjeet mm. yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisesta ja yhteenliittymän riskien hallinnasta. Lisäksi jäsenluottolaitokset mm. vastaavat lakisääteisesti toistensa veloista. Tämän vuoksi ja koska keskusyhteisö on velvollinen täyttämään yhteenliittymän tasolla kaikki lainsäädännön vaatimukset täysimääräisesti, yksittäisiä jäsenluottolaitoksia koskevalle julkistettavalle tiedolle ei ole tarpeen asettaa samanlaisia vaatimuksia kuin konsernien tytäryrityksille.

Lisäksi EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU) N:o 575/2013 VIII osan säännösten mukaan julkistettavat tiedot luottolaitoksen taloudellista asemasta, mukaan lukien asetuksen 449 a artiklan mukaiset tiedot ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvistä riskeistä, annetaan ainoastaan koko konsernin tai talletuspankkien yhteenliittymän tasolla.

Näistä syistä nyt ehdotettavassa laissa tulee sallia kestävyysraportointia koskevien säännösten soveltamatta jättäminen jäsenluottolaitokseen, joten pykälän 6 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi. Kirjanpitolain 7 luvun 18 §:stä seuraa, että muutos koskee ainoastaan sellaisia jäsenluottolaitoksia, joiden liikkeeseen laskemat osakkeet, osuudet tai velkakirjat ovat julkisen kaupankäynnin kohteena säännellyillä markkinoilla. Koska tällaiset jäsenluottolaitokset voivat joutua esimerkiksi markkinapaikan sääntöjen nojalla julkistamaan taloudellista asemaansa koskevia tietoja laajemmin kuin mitä laissa on säädetty, poikkeuksen soveltamisen tulee olla jäsenluottolaitoksen omassa harkinnassa.

Ehdotetun muutoksen perusteella myös luvun 18 §:n 1 momentin 1 kohtaa on tarkoituksenmukaista täsmentää.

7 luvun 2 §. Määritelmät. Talousvaliokunta ehdottaa 1 kohdassa säädetyn arvoketjun määritelmän täydentämistä siten, että säännöksessä otetaan huomioon kestävyysraportointistandardista annettu komission asetus. Pykälän 1, 3 ja 12 kohtaan ehdotetaan lisäksi teknisiä korjauksia.

7 luvun 17 §. Tytäryritystä koskeva poikkeusmahdollisuus. Pykälässä ehdotetaan käytettäväksi lyhennettä, josta on säädetty 7 luvun 2 §:n 6 kohdassa.

7 luvun 18 §. Luottolaitosta ja vakuutusyhtiötä koskeva poikkeusmahdollisuus. Pykälän 1 momentin 1 kohdan täsmennystarve liittyy 1 §:n 6 momenttiin ehdotettuun täydennykseen.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan tytäryhtiöpoikkeukseen rinnastettava poikkeusmahdollisuus eli mahdollisuus laatia kestävyysraportti ryhmätasolla koskee vakuutusyhtiölain 26 luvun 2 §:n 2 momentin 2 kohdassa mainittuja vakuutusyhtiöitä, joiden kohdalla vakuutusyhtyrühmän muodostuminen ”perustuu yritysten sopimuksella tai muulla tavalla luotuihin kiinteisiin taloudellisiin suhteisiin edellyttäen, että jollakin kyseisistä yrityksistä on tosiasiallinen määräysvalta muiden ryhmään kuuluvien yritysten päätöksiin, ja tämä yritys katsotaan emoyritykseksi ja muut yritykset tytäryrityksiksi”.

Ehdotettu säännös ei sanamuotonsa perusteella sovellu vakuutusyhtiölain 26 luvun 2 §:n 2 momentin 1 kohdassa mainittuihin vakuutusyhtyrühmiin, jotka ”muodostuvat vakuutusyhtyritykses-

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

tä, sen sidos- ja osakasyrityksistä ja osakasyrityksen sidosyrityksistä”. Osa vakuutusyhtiölain 26 luvun 2 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista ryhmistä on juridisia konserneja, jolloin niihin voidaan soveltaa suoraan konsernia sekä sen emoyritystä ja tytäryrityksiä koskevia säännöksiä ja siten myös yleistä tytäryhtiöpoikkeuksen mahdollistavaa säännöstä. Sanotussa lainkohdassa muodostettu ryhmä voi kuitenkin muodostua myös siten, että yhdellä vakuutusyrityksellä on muihin ryhmään kuuluviin yhtiöihin tai osaan niistä omistusyhteys, mutta ei juridista emoyrityksen statusta ja siihen liittyvää määräysvaltaa.

Talousvaliokunta ehdottaa kirjanpitolain 7 luvun 18 §:n 1 momentin 2 kohdan muuttamista siten, että poikkeusmahdollisuus koskee tasapuolisesti kaikkia vakuutusyhtiölain 26 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja vakuutusyritysryhmiä, joihin sovelletaan vakuutusyhtiölain ryhmävalvontaa koskevia säännöksiä.

7 luvun 19 §. Konsernikestävyysraportti. Valiokunta ehdottaa 3 momentin viittaukseen tekniä korjausta.

7 luvun 20 §. Määräysvallassa olevaa emoyritystä koskeva poikkeus. Pykälässä ehdotetaan käytettäväksi lyhennettä, josta on säädetty 7 luvun 2 §:n 6 kohdassa.

7 luvun 26 §. Asiakirjojen säilyttäminen ja julkistaminen kestävyysraportointiyrityksen toimesta. Valiokunta ehdottaa pykälään teknisiä korjauksia.

Voimaantulosäännös. Kirjanpitolain 3 a luku ehdotetaan hallituksen esityksessä kumottavaksi. Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7 a §:n mukaan liikkeeseenlaskijan on esitettävä toimintakertomuksessa tai erillisessä kertomuksessa selvitys muista kuin taloudellisista tiedoistaan noudattaen kirjanpitolain 3 a lukua. Myös arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7 a § on tarkoitus kumota, mutta säännöstä tullaan soveltamaan suurissa pörssiyrityksissä vielä 31.12.2023 päättyvällä tilikaudella samoin kuin mahdollisesti muilla tilikausilla, jotka päättyvät ennen 31.12.2024. Näin ollen kirjanpitolain siirtymäsäännöksiä ehdotetaan täydennettäväksi kumottavan 3 a luvun säännösten osalta.

2. Laki tilintarkastuslain muuttamisesta

Johtolause. Valiokunta ehdottaa teknisiä korjauksia lain johtolauseeseen.

1 luvun 1 §. Soveltamisala. Valiokunta ehdottaa teknistä korjausta 7 momentin kestävyysraportointidirektiiviä koskevaan viittaukseen.

1 luvun 2 §. Määritelmät. Pykälään lisättäväksi ehdotettu 17 kohta on tarpeeton, sillä voimassa olevan lain 1 luvun 1 §:n 6 momentti sisältää EU-asetuksesta N:o 537/2014 laissa käytettävän lyhytnimen (Euroopan unionin tilintarkastusasetus). Muutos vaikuttaa myös 1 luvun 2 §:n momenttiin, 5 luvun 4 a ja 4 b §:ään, 6 luvun 9 a §:ään sekä 10 luvun 4 §:ään.

3 luvun 2 a §. Konsernikestävyysraportoinnin varmentaminen. Pykälän 2 momentin 3 kohtaan ehdotetaan teknistä korjausta.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

5 luvun 4 a §. Kestävyysraportointivarmennukseen perustuvat rajoitukset oheispalvelujen tarjoamiselle yleisen edun kannalta merkittävässä yhteisössä. Pykälään ehdotetaan teknisiä korjauksia.

6 luvun 4 §. Tutkinnot ja niihin osallistuminen. Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksenantovaltuutta koskeva säännös siirtyy 8 momentiksi, mutta siihen ei ehdoteta muutoksia, joten pykälän viimeinen momentti ehdotetaan poistettavaksi lakiehdotuksesta.

11 luvun 1 §. Muutoksenhaku. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vähäinen säädöstekninen muutos.

3. Laki tilintarkastajan vuosimaksusta ja laadunvalvonnan maksuista annetun lain muuttamisesta

5 §. Laadunvarmistuksen valvontamaksu. Valvontamaksusäännöstä ehdotetaan täydennettäväksi, jotta siinä huomioidaan myös muut kuin yleisen edun kannalta merkittävät kestävyysraportointivelvolliset yhteisöt.

4. Laki osakeyhtiölain muuttamisesta

6 luvun 16 a §. Hallituksen tehtävät pörssiyhtiössä ja muussa yleisen edun kannalta merkittävässä yhtiössä. Pykälän 1 momentin johdantokappale ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi osuuskuntalakiin ehdotettavan vastaavan säännöksen kanssa. Kirjanpitolain 1 luvun 9 §:ssä säädetään yleisen edun kannalta merkittävästä yhteisöstä, ja määritelmä kattaa pörssiyhtiöt.

6 luvun 16 d §. Tarkastusvaliokunnan tehtävät raportointimenettelyn aikana. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vähäinen säädöstekninen muutos.

6 luvun 16 e §. Tarkastusvaliokunnan tehtävät tilintarkastajan valinnassa ja riippumattomuuden seurannassa. Lakiehdotuksesta on erehdyksessä jäänyt huomiotta kestävyysraportointidirektiivissä edellytetty tarkastusvaliokunnan tehtävä kestävyysraportointitarkastajan riippumattomuuden seurannassa. Valiokunta ehdottaa sääntelyn täydentämistä tältä osin.

7 luvun 6 a §. Erityinen velvollisuus valita kestävyysraportoinnin varmentaja. Hallituksen esityksessä ehdotetut säännökset kestävyysraportoinnin varmentajan valinnasta ulottuvat myös sellaisiin pieni- ja keskikokoisiin osakeyhtiöihin, jotka eivät ole velvollisia kirjanpitolain mukaiseen kestävyysraportointiin. Talousvaliokunta ehdottaa säännöksen täsmentämistä.

Voimaantulosäännös. Valiokunta ehdottaa korjausta voimaantulosäännöksen 2 momentin 2 kohdan viittaussäännökseen.

5. Laki osuuskuntalain muuttamisesta

6 luvun 16 d §. Tarkastusvaliokunnan tehtävät raportointimenettelyn aikana. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vähäinen säädöstekninen muutos.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

16 luvun 16 e §. Tarkastusvaliokunnan tehtävät tilintarkastajan valinnassa ja riippumattomuuden seurannassa. Lakiehdotuksesta on erehdyksessä jäänyt huomiotta kestävyysraportointidirektiivissä edellytetty tarkastusvaliokunnan tehtävä kestävyysraportointitarkastajan riippumattomuuden seurannassa. Valiokunta ehdottaa sääntelyn täydentämistä tältä osin.

7 luvun 6 a §. Erityinen velvollisuus valita kestävyysraportoinnin varmentaja. Hallituksen esityksessä ehdotetut säännökset kestävyysraportoinnin varmentajan valinnasta ulottuvat myös sellaisiin pieni- ja keskikokoisiin osuuskuntiin, jotka eivät ole velvollisia kirjanpitolain mukaiseen kestävyysraportointiin. Talousvaliokunta ehdottaa säännöksen täsmentämistä.

Voimaantulosäännös. Valiokunta ehdottaa korjausta voimaantulosäännöksen 2 momentin 2 kohdan viittaussäännökseen.

6. Laki luottolaitostoinnasta annetun lain muuttamisesta

Johtolause. Valiokunta ehdottaa teknisiä korjauksia lain johtolauseeseen.

9 luvun 5 §. Tarkastusvaliokunta. Lakiehdotuksesta on erehdyksessä jäänyt huomiotta kestävyysraportointidirektiivissä edellytetty tarkastusvaliokunnan tehtävä kestävyysraportointitarkastajan riippumattomuuden seurannassa. Valiokunta ehdottaa sääntelyn täydentämistä tältä osin.

9 luvun 5 b §. Tarkastusvaliokunnan tehtävät raportointimenettelyn aikana. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vähäinen säädöstekninen muutos.

9 luvun 5 c §. Tarkastusvaliokunnan tehtävät tilintarkastajan valinnassa ja riippumattomuuden seurannassa. Lakiehdotuksesta on erehdyksessä jäänyt huomiotta kestävyysraportointidirektiivissä edellytetty tarkastusvaliokunnan tehtävä kestävyysraportointitarkastajan riippumattomuuden seurannassa. Valiokunta ehdottaa sääntelyn täydentämistä tältä osin.

9 luvun 5 d §. Poikkeukset kestävyysraportointia koskevista velvollisuuksista. Valiokunta ehdottaa virheellisen säädösviittauksen korjaamista.

8. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Voimaantulosäännös. Valiokunta ehdottaa korjausta voimaantulosäännöksen 2 momentin 2 kohdan viittaussäännökseen.

9. Laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain muuttamisesta

Voimaantulosäännös. Valiokunta ehdottaa teknistä korjausta voimaantulosäännöksen 2 momentin johdantokappaleeseen ja 2 kohdan viittaussäännökseen.

10. Laki merimieseläkelain muuttamisesta

Voimaantulosäännös. Valiokunta ehdottaa korjausta voimaantulosäännöksen 2 momentin 2 kohdan viittaussäännökseen.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

11. Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Voimaantulosäännös. Valiokunta ehdottaa korjausta voimaantulosäännöksen 2 momentin 2 kohdan viittaussäännökseen.

12. Laki arvopaperimarkkinalain 7 luvun muuttamisesta

7 luvun 7 a §. Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7 a §:n mukaan liikkeeseenlaskijan on esitettävä toimintakertomuksessa tai erillisessä kertomuksessa selvitys muista kuin taloudellisista tiedoistaan noudattaen kirjanpitolain 3 a lukua. Kirjanpitolain 3 a luku ehdotetaan hallituksen esityksessä kumottavaksi, mutta arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7 a §:ää ei ole tässä yhteydessä ehdotettu muutettavaksi tai kumottavaksi. Talousvaliokunta ehdottaa säännöksen kumoamista ja siitä johtuen lain nimikkeen ja johtolauseen muuttamista. Ehdotettavan siirtymäsäännöksen mukaan pykälää sovelletaan kuitenkin 31.12.2024 saakka.

7 luvun 8 §. Tilintarkastajan raportti ja sen julkistaminen. Kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksesta ehdotetaan säädettäväksi tilintarkastuslain 3 luvun 5 a §:ssä. Myös arvopaperimarkkinalain 7 luvun säännöllistä tiedonantovelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tarpeen täydentää siten, että 8 §:n 1 momenttiin lisätään säännös kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksesta.

Pykälän 4 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että tilintarkastajan lausunto on annettava tilintarkastuskertomuksen tavoin digitaalisessa muodossa.

Voimaantulosäännös. Kumottavaksi ehdotettua 7 luvun 7 a §:ää tullaan soveltamaan suurissa pörssiyhtiöissä vielä 31.12.2023 päättyvällä tilikaudella samoin kuin mahdollisesti muilla tilikausilla, jotka päättyvät ennen 31.12.2024, ja vasta tämän ajankohdan jälkeisten tilikausien tilinpäätöksiin tulee sovellettavaksi kirjanpitolain 7 luku kestävyysraportoinnista. Näin ollen lain voimaantulosäännöstä ehdotetaan täydennettäväksi siirtymäsäännöksellä, jonka mukaan 7 luvun 7 a §:ää sovelletaan 31.12.2024 saakka.

Valiokunta ehdottaa lisäksi täsmennettäväksi, että 7 luvun 8 §:n 4 momentin muutos koskee 1.1.2024 ja sen jälkeen alkavia tilikausia, jotta olisi selvää, ettei velvollisuus ulotu sanottua päivämäärää edeltäviin tilikausiin, kuten vuodenvaihteessa 2023—24 päättyvään tilikauteen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 20/2023 vp sisältyvät 7., 13. ja 14. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 20/2023 vp sisältyvät 1.—6. ja 8.—12. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

kirjanpitolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kirjanpitolain (1336/1997) 3 a luku, sellaisena kuin se on laissa 1376/2016,
muutetaan 1 luvun 4 c §:n otsikko, 4 d ja 9 §, 3 luvun 9 §:n 2 momentti ja 10 §:n 1 momentti, 4 luvun 1 § sekä 6 luvun 1 §:n 5 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 4 c §:n otsikko, 4 d ja 9 §, 3 luvun 9 §:n 2 momentti, 4 luvun 1 § ja 6 luvun 1 §:n 5 momentti laissa 1620/2015 sekä 3 luvun 10 §:n 1 momentti laissa 1304/2004, ja
lisätään 1 luvun 4 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1620/2015, uusi 2 momentti, 3 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1620/2015, uusi 5 momentti, 3 luvun 1 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1620/2015, uusi 5 momentti, 3 luvun 7 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1304/2004, uusi 3 ja 4 momentti sekä lakiin siitä lailla 1620/2015 kumotun 7 luvun tilalle uusi 7 luku seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

4 c §

Suuryritys ja keskikokoinen yritys

Tässä laissa tarkoitetaan keskikokoisella yrityksellä kirjanpitovelvollista, jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy enintään yksi 1 momentissa tarkoitusta raja-arvosta.

4 d §

IAS-asetus, tilinpäätösdirektiivi, kestävyysraportointidirektiivi ja taksonomia-asetus

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *IAS-asetuksella* kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1606/2002;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

2) *tilinpäätösdirektiivillä* tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2013/34/EU;

3) *kestävyysraportointidirektiivillä* asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2022/2464;

4) *taksonomia-asetuksella* kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2020/852.

9 §

Pörssilistattu yritys ja yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt

Pörssilistattu yritys on suomalainen yhteisö, jonka liikkeeseen laskema osake, velkakirja tai muu arvopaperi on kaupankäynnin kohteena arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla säännellyllä markkinalla.

Tilinpäätösdirektiivin 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä Suomessa ovat:

- 1) pörssilistattu yritys;
- 2) luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettu luottolaitos; ja
- 3) vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettu vakuutusyhtiö.

3 luku

Tilinpäätös ja toimintakertomus

1 §

Tilinpäätöksen sisältö

Sen estämättä, mitä 3 momentissa tai muualla tässä laissa säädetään, pörssilistatun pienyrityksen on liitettävä tilinpäätökseensä toimintakertomus, joka sisältää 1 a §:n 5 momentissa tarkoitettut tiedot.

1 a §

Toimintakertomus

Suuryrityksen, pörssilistatun pienyrityksen ja pörssilistatun keskikokoisen yrityksen on esitettävä toimintakertomuksessa:

- 1) tiedot keskeisistä aineettomista voimavaroista sekä kuvattava niiden lisäarvoa tuottavat ominaisuudet ja se, miten yrityksen liiketoiminta perustuu niihin;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

2) erillisenä ja yhtenäisenä osiona kestävyysraportoimisessa edellytetyt tiedot siten kuin 7 luvussa säädetään (*kestävyysraportti*).

7 §

Päiväys ja allekirjoitus

Pörssilistatussa yrityksessä on välittömästi ennen hallituksen jäsenten 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja allekirjoituksia merkittävä lausuma siitä, että:

1) sovellettavia tilinpäätössäännöksiä noudattaen laadittu tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan sekä yrityksen että sen konsernitilinpäätökseen sisältyvien yritysten kokonaisuuden varoista, vastuista, taloudellisesta asemasta sekä voitosta tai tappiosta;

2) toimintakertomuksessa on todenmukaisen kuvan antava selostus yhtäältä yrityksen ja toisaalta sen konsernitilinpäätökseen sisältyvien yritysten kokonaisuuden liiketoiminnan kehittymisestä ja tuloksesta sekä kuvaus merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä ja muusta yrityksen tilasta; ja

3) toimintakertomukseen sisältyvä kestävyysraportti on laadittu noudattaen 7 luvussa tarkoitettuja raportointistandardeja sekä **taksonomia-asetuksen** 8 artiklaa.

Mitä 3 momentin 3 kohdassa säädetään, ei koske mikroyritystä, ellei se julkista kestävyysraporttia.

9 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröinti

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös muuhun kirjanpitovelvolliseen, joka on pienyritystä suurempi. Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, 7 luvussa tarkoitettun yrityksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröimisestä säädetään mainitussa luvussa.

10 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistaminen

Rekisteröitäväksi ilmoitetun tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistamismenettelystä säädetään erikseen. Jäljempänä 7 luvussa tarkoitettun yrityksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistamisesta säädetään mainitussa luvussa.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

4 luku

Tilinpäätöseriin liittyvät määritelmät

1 §

Liikevaihto

Liikevaihtoon luetaan tuotteiden ja palveluiden myynnistä saadut tuotot, joista on vähennetty myönnettyt alennukset sekä arvonlisävero ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot, jollei tässä pykälässä tai muualla laissa toisin säädetä.

Vakuutusyhtiölain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettussa vakuutusyhtiössä liikevaihto määritetään vakuutusyritysten tilinpäätöksistä ja konsolidoiduista tilinpäätöksistä annetun neuvoston direktiivin 91/674/ETY 35 ja 66 artiklan mukaisesti, jollei muussa laissa toisin säädetä.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettussa luottolaitoksessa liikevaihto määritellään pankkien ja muiden rahoituslaitosten tilinpäätöksestä ja konsolidoidusta tilinpäätöksestä annetun neuvoston direktiivin 86/635/ETY 43 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti, jollei muussa laissa toisin säädetä.

6 luku

Konsernitilinpäätös

1 §

Laatimisvelvollisuus

Edellä 4 momentissa säädettyä poikkeusta voidaan soveltaa siinä tarkoitetuina edellytyksinä myös silloin, kun mainitussa momentissa säädetyn osuuden emoyrityksestä omistaa yritys, joka ei ole Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön alainen, edellyttäen, että:

1) tämä yritys laatii konsernitilinpäätöksensä ja -toimintakertomuksensa:

a) noudattaen tilinpäätösdirektiiviä lukuun ottamatta mitä sen 29 a artiklassa säädetään konsernikestävyysraportista;

b) edeltävän a kohdan mukaisesti laadittuja konsernitilinpäätöksiä ja -toimintakertomuksia vastaavalla tavalla;

c) IAS-asetuksella hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien vaatimusten mukaisesti; tai

d) menetelmästä kolmansien maiden arvopapereiden liikkeeseenlaskijoiden soveltamien tilinpäätösstandardien vastaavuuden määrittämiseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2003/71/EY ja 2004/109/EY nojalla annetun komission asetuksen (EY) N:o 1569/2007 mukaisesti määriteltyjä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja vastaavalla tavalla; sekä

2) konsernitilinpäätöksen tarkastaa tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö, joka on hyväksytty sen kansallisen lainsäädännön mukaan, jonka alainen yritys on.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

7 luku

Kestävyyseraportti

1 §

Soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan suuryritykseen, pörssilistattuun pienyritykseen ja pörssilistattuun keskikokoiseen yritykseen.

Yrityksellä tarkoitetaan tässä luvussa osakeyhtiöitä ja osuuskuntia sekä muita tilinpäätösdirektiivin soveltamisalaan kuuluvia oikeushenkilöitä.

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan myös luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettuun luottolaitokseen, vakuutusyhtiölain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vakuutusyhtiöön ja eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (946/2021) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun eläkesäätiöön ja eläkekassaan, jos ne täyttävät 1 momentissa tarkoitettulle yritykselle säädetyt edellytykset.

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan myös merimieseläkelain (1290/2006) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun Merimieseläkekassaan ja maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun Maatalousyrittäjien eläkelaitokseen niiden sijoitustoiminnan osalta.

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta Finnvera Oyj:öön eikä Teollisen yhteistyön rahasto Oy:öön, ellei valtioneuvoston asetuksella toisin säädetä. **Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaisiin ammattikorkeakouluihin.**

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, osuuskunta, jonka liikevaihdosta kertyy enemmän kuin puolet elintarvikelain (297/2021) 5 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettua alkutuotannosta tai alkutuotannon hankinnasta, **sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitos** voi päättää, ettei siihen sovelleta tämän luvun säännöksiä. Päätöksestä on annettava tieto toimintakertomuksessa.

2 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *arvoketjulla* **kestävyyseraportointistandardin mukaista 11** kohdassa tarkoitettua toimitusketjun ja **9** kohdassa tarkoitettua kestävyyseraportointiyrityksen tuottamien hyödykkeiden ja palvelujen asiakkaille toimittamisen edellyttämää suhteiden kokonaisuutta;

2) *avoimuusdirektiivillä* säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2004/109/EY;

3) *ESEF-asetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/109/EY **täydentämisestä** yhtenäisen sähköisen raportointimuodon määrittämistä koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla annettua komission delegoitua asetusta (EU) 2019/815;

4) *digitaalisella PRH-tunnisteella* Patentti- ja rekisterihallituksen määräämää tilinpäätöstiendon merkintää ESEF-asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitettulla XBRL-merkintäkielellä;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

5) digitaalisella XBRL-kestävyystunnisteella kestävyysraportissa erikseen esitettävän tiedon merkintätapaa;

6) ETA-alueella Euroopan talousaluetta;

7) kestävyysraportoinnilla kestävyysseikkojen esittämistä toimintakertomuksessa erillisenä ja yhtenäisenä kokonaisuutena 8 kohdassa tarkoitettujen kestävyysraportointistandardien mukaisesti;

8) kestävyysraportointistandardeilla tilinpäätösdirektiivin 19 a, 29 a ja 29 d artikloissa tarkoitettuja standardeja sekä **taksonomia-asetuksen** 8 artiklassa tarkoitettuja tietoja;

9) kestävyysraportointiyrityksellä 1 §:ssä tarkoitettua oikeushenkilöä, johon sovelletaan tämän luvun säännöksiä;

10) kestävyysseikoilla kestävyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/2088 2 artiklan 24 alakohdassa määriteltyjä ja muita ympäristöön, yhteiskuntaan ja ihmisoikeuksiin sekä yritysten hallintotapaan liittyviä tekijöitä;

11) toimitusketjulla hyödykkeiden ja palveluiden tuottamisen edellyttämää suhteiden kokonaisuutta kestävyysraportointiyrityksen ja toisten yritysten välillä;

12) vakavaraisuusasetuksella ~~Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 575/2013~~ luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 575/2013.

3 §

Kahdensuuntainen informaatio vaikutuksista

Kestävyysraportointiyrityksen on esitettävä kestävyysraportissaan tiedot, jotka ovat merkityksellisiä oikean kuvan antamiseksi:

1) kestävyysraportointiyrityksen vaikutuksista kestävyysseikkoihin; sekä

2) siitä, miten kestävyysseikat vaikuttavat kestävyysraportointiyrityksen kehitykseen, tulokseen ja asemaan.

4 §

Liiketoiminnan suhde kestävyysseikkoihin sekä liiketoiminnan toimintaperiaatteet

Kestävyysraportissa on esitettävä tiivistetyt kuvaukset:

1) liiketoimintamallin ja -strategian sopeutuvaisuudesta kestävyysseikoista aiheutuviin liiketoiminnallisiin riskeihin nähden;

2) kestävyysseikkoihin perustuvista liiketoiminnallisista mahdollisuuksista;

3) täytäntöönpanon rahoitus- ja investointisuunnitelmista ja muista suunnitelmista, joilla varmistetaan liiketoimintamallin ja -strategian ristiriidattomuutta Euroopan unionin kestävään talousjärjestelmään siirtymistä koskevan tavoitteen kanssa;

4) täytäntöönpanon rahoitus- ja investointisuunnitelmista ja muista suunnitelmista, joilla varmistetaan ilmastonmuutosta koskevaan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimukseen liittyvässä Pariisin sopimuksessa (SopS 76/2016) hyväksytyyn tavoitteen saavuttamista ilmaston lämpenemisen rajoittamiseksi 1,5 celsiusasteeseen sekä puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta annettussa

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1119 vahvistetun tavoitteen toteutumisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi vuoteen 2050 mennessä (*eurooppalainen ilmastolaki*);

- 5) hiilen, öljyn tai kaasun hyödyntämisestä liiketoiminnassa tai niiden tuottamisesta taikka jalostamisesta, jos se on merkityksellistä 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla;
- 6) sidosryhmien huomioimisesta liiketoimintamallissa ja -strategiassa;
- 7) toiminnan vaikutuksista kestävyysseikkoihin;
- 8) siitä, miten strategia on pantu täytäntöön kestävyysseikkojen osalta; sekä
- 9) toimintaperiaatteista, jotka liittyvät kestävyysraportointiyhtiön kestävyysseikkoihin.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa kuvauksissa noudatetaan liikesalaisuuslakia (595/2018) siinä määrin kuin sen soveltaminen ei estä kestävyysraportointistandardin mukaisen velvoitteen täyttämistä.

5 §

Kestävyysseikkoja koskevat tavoitteet

Kestävyysraportissa on esitettävä:

- 1) kuvaus kestävyysraportointiyhtiön itselleen asettamista aikasidonnaisista tavoitteista kestävyysseikkojen suhteen;
- 2) kuvaus edistymisestä 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamisessa; sekä
- 3) selvitys siitä, perustuvatko ympäristölliset tavoitteet tieteellisesti vakuuttavaan näyttöön.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kuvaukseen sisällytetään absoluuttiset tavoitteet kasvihuonekaasujen vähentämiseksi ainakin vuosien 2030 ja 2050 osalta, jollei komission asetuksessa toisin säädetä.

6 §

Tiedot hallituksesta sekä toimitusjohtajasta

Kestävyysraportissa on esitettävä hallituksesta tai muusta vastaavasta toimielimestä sekä toimitusjohtajasta:

- 1) kuvaus näiden tehtävistä kestävyysseikkoihin nähden;
- 2) kuvaus näiden asiantuntemuksesta ja osaamisesta 1 kohdassa tarkoitettujen tehtävien hoitamisessa tai mahdollisuuksista hyödyntää ulkopuolista asiantuntemusta ja osaamista; sekä
- 3) tieto sellaisista kannustinjärjestelmistä, jotka perustuvat kestävyysseikkoihin.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske hallintoneuvostoa eikä toimitusjohtajan varahenkilöä, ellei tämä hoida toimitusjohtajan tehtävää.

7 §

Kestävyysseikkoja koskevat menettelyt

Kestävyysraportissa on esitettävä kuvaus:

- 1) kestävyysraportointiyhtiön menettelyistä, jotka koskevat kestävyysseikkojen huomioimista;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

2) merkittävimmistä tosiasiallisista tai mahdollisista haittavaikutuksista, jotka liittyvät kestävyysraportointiyrityksen omiin toimintoihin ja sen arvoketjuun;

3) toteutetuista toimista tosiasiallisten tai mahdollisten haittavaikutusten ehkäisemiseksi, lieventämiseksi, korjaamiseksi tai poistamiseksi;

4) 3 kohdassa tarkoitettujen toimien tuloksista.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun kuvaukseen on sisällytettävä tiedot:

1) kestävyysraportointiyrityksen liikesuhteista ja sen toimitusketjusta;

2) haittavaikutusten tunnistamiseksi ja seuraamiseksi toteutetuista toimista;

3) muista haittavaikutuksista jotka kestävyysraportointiyritys on tunnistanut täyttääkseen Euroopan unionin lainsäädännön vaatimukset kestävyysvaikutusten huomioonottamisesta.

8 §

Kestävyysseikkoihin perustuvat riskit

Kestävyysraportissa on esitettävä kuvaus kestävyysraportointiyritykseen kohdistuvista merkittävimmistä riskeistä, jotka liittyvät kestävyysseikkoihin.

Kuvaukseen on sisällytettävä tiedot:

1) toiminnan keskeisistä riippuvuussuhteista kestävyysseikkoihin;

2) siitä, miten kestävyysraportointiyritys hallitsee 1 momentissa tarkoitettuja riskejä.

9 §

Indikaattorit

Edellä 4–8 §:ssä tarkoitetuissa kuvauksissa on hyödynnettävä indikaattoreita, joista säädetään **taksonomia-asetuksen** nojalla annetuissa delegoiduissa säädöksissä. Kestävyysraportissa on esitettävä tieto kuvauksissa hyödynnetyistä indikaattoreista.

10 §

Tietojen yksilöimisprosessi sekä ajallinen ulottuvuus

Kestävyysraportissa on kuvattava prosessi, jota kestävyysraportointiyritys noudattaa esitettävien tietojen yksilöimisessä.

Edellä 4–8 §:ssä tarkoitetuissa kuvauksissa tiedot on eriteltävä lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikajänteen mukaisesti, jos tällaista erittelyä on pidettävä asianmukaisena kestävyysraportointiyrityksen liiketoiminnan luonteen perusteella.

11 §

Tiedot arvo- ja toimitusketjusta

Edellä 3–10 §:ssä tarkoitetuissa kuvauksissa ja selvityksissä on esitettävä kestävyysraportointiyrityksen omien toimintojen ohella sen arvoketju, joka sisältää tiedot:

1) tuotteista ja palveluista;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

- 2) liikesuhteista; ja
- 3) toimitusketjusta.

12 §

Täydentävät tiedot

Kestävyysraporttia on täydennettävä myös muualla toimintakertomuksessa tai tilinpäätöksessä esitettävillä tiedoilla, jos se on tarpeen kestävyysraportoinnin tarkoituksen toteuttamiseksi.

13 §

Keskeneräistä asiaa koskeva poikkeus

Kestävyysraportointiyrityksen johto voi päättää, ettei tässä luvussa tarkoitettua tietoa, kuvausta tai muuta seikkaa esitetä kestävyysraportissa sellaisesta asiasta, joka on parhaillaan neuvoteltavana tai muutoin keskeneräinen. Tällainen poikkeus edellyttää aina, että johto perustelee miksi:

1) tiedon, kuvauksen tai muun seikan esittäminen aiheuttaisi vakavaa haittaa liiketoiminnalle; ja

2) sen esittämättä jättäminen ei vaaranna kohtuuttomasti tasapuolisen käsityksen saamista kestävyysraportointiyrityksen kehityksestä, tuloksesta, asemasta tai toiminnan vaikutuksista.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei oikeuta pörssilistattua kestävyysraportointiyrittystä kuitenkaan poikkeamaan markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 mukaisista tiedonantovelvollisuuksista.

14 §

Raportoinnin muoto sekä raportointistandardin ensisijaisuus

Kestävyysraportti on laadittava kestävyysraportointistandardien mukaisesti.

Jos tässä luvussa säädetty tiedonantovelvollisuus on ristiriidassa raportointistandardin kanssa, noudatetaan standardia.

15 §

Vuoropuhelu henkilöstön edustajien kanssa

Kestävyysraportissa on esitettävä tieto siitä, miten kestävyysraportointiyrityksen johto käy vuoropuhelua henkilöstön edustajien kanssa raportoinnin tarkoittamista tiedoista sekä keinoista niiden hankkimiseksi ja todentamiseksi.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

16 §

Lyhennetty kestävyysraportti

Poiketen siitä, mitä edellä tässä luvussa säädetään, pieni ja keskikokoinen kestävyysraportointiyrittäjä saa laatia lyhennetyn kestävyysraportin. Lyhennetyssä kestävyysraportissa on esitettävä kuitenkin vähintään seuraavat tiedot:

- 1) tiivistelmä liiketoimintamallista ja -strategiasta;
- 2) kuvaus kestävyysseikkoihin liittyvistä toimintaperiaatteista;
- 3) selvitys merkittävimmistä kestävyysraportointiyrittäjän tosiasiallisista tai mahdollisista haittavaikutuksista kestävyysseikkoihin;
- 4) 3 kohdassa tarkoitettujen vaikutusten tunnistamiseksi, seuraamiseksi, ehkäisemiseksi, lieventämiseksi tai korjaamiseksi toteutetut toimet;
- 5) selvitys merkittävimmistä kestävyysseikkoihin liittyvistä riskeistä sekä siitä, miten kestävyysraportointiyrittäjä hallitsee näitä riskejä;
- 6) tiedot keskeisistä indikaattoreista, jotka ovat tarpeen 1–5 kohdassa tarkoitettujen tietojen esittämiseksi.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös:

- 1) vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 145 alakohdassa tarkoitettua pientä tai rakenteeltaan yksinkertaista laitosta;
- 2) vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 c §:ssä tarkoitettua vakuutuskytkösyhtiötä ja mainitun luvun 4 §:ssä tarkoitettua jälleenvakuutuskytkösyhtiötä.

Lyhennetty kestävyysraportti on laadittava pientä ja keskikokoista kestävyysraportointiyrittäjää koskevan kestävyysraportointistandardin mukaisesti.

Jos 1 momentissa säädetty tiedonantovelvollisuus on ristiriidassa 3 momentissa tarkoitettujen raportointistandardin kanssa, noudatetaan mainittua kestävyysraportointistandardia.

17 §

Tytäryritystä koskeva poikkeusmahdollisuus

Tytäryrityksessä, jonka emoyritys sijaitsee ETA-alueella, saadaan jättää kestävyysraportti laatimatta, jos tiedot tytäryrityksestä ja sen tytäryrityksistä sisällytetään emoyrityksen konsernia koskevaan toimintakertomukseen ja 18 §:ssä tarkoitettuun konsernikestävyysraporttiin. Tämä poikkeus ei kuitenkaan koske tytäryritystä, joka on pörssilistattu suuryritys.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös ETA-alueen ulkopuolelle sijoittunutta emoyritystä edellyttäen, että tiedot suomalaisesta tytäryrityksestä ja sen tytäryrityksistä sisällytetään emoyrityksen konsernia koskevaan toimintakertomukseen ja kestävyysraporttiin. Lisäksi edellytetään, että toimintakertomuksen ja konsernikestävyysraportin laadinnassa noudatetaan:

- 1) kestävyysraportointistandardeja; tai
- 2) avoimuusdirektiivin 23 artiklan 4 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitettua kestävyysraportointistandardeja vastaavaa menettelytapaa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tytäryrityksen toimintakertomuksessa on esitettävä:

- 1) tieto tytäryrityksen kestävyysraporttia koskevasta poikkeuksesta;
- 2) nimi ja sääntömääräinen kotipaikka emoyrityksestä, joka laatii konsernikestävyysraportin 1 tai 2 momentin mukaisesti;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

3) hyperlinkki 1 momentissa tarkoitettuun konsernikestävyysraporttiin tai sen sisältävään toimintakertomukseen; ja

4) hyperlinkki tilintarkastuslain 3 luvun 5 a §:ssä tarkoitettuun kestävyysraportoinnin varmenuskertomukseen.

ETA-alueen ulkopuolelle sijoittuneesta emoyrityksestä, jonka suomalaisessa tytäryrityksessä jätetään laatimatta kestävyysraportti 2 momentin nojalla, on julkistettava konsernikestävyysraportti ja siitä emoyrityksen sijaintivaltion lainsäädännön mukaisesti annettu kestävyysvarmenuskertomus. Tällöin on tytäryrityksen toimintakertomuksessa tai emoyrityksen konsernikestävyysraportissa esitettävä **taksonomia-asetuksen** 8 artiklassa tarkoitetut tiedot tytäryrityksen ja sen tytäryritysten harjoittamasta toiminnasta.

18 §

Luottolaitosta ja vakuutusyhtiötä koskeva poikkeusmahdollisuus

Mitä 17 § säädetään tytäryrityksestä, sovelletaan myös:

1) luottolaitokseen, joka on pysyvästi liittynyt talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (~~599/2010~~) tarkoitettuun keskusyhteisöön, joka valvoo niitä vakavaraisuusasetuksen 10 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti, **jollei 1 §:n 6 momentista muuta johdu;**

2) vakuutusyhtiölain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vakuutusyhtiöön, joka kuuluu vakuutusyrittäjäryhmään mainitun lain 26 luvun 2 §:n ~~2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen taloudellisten suhteiden~~ perusteella ja johon sovelletaan ryhmävalvontaa mainitun luvun 3 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdan mukaisesti.

Mitä 17 § säädetään emoyrityksestä, sovelletaan myös:

1) 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun keskusyhteisöön;

2) vakuutusyhtiölain 26 §:n 2 §:ssä tarkoitettuun vakuutusyrittäjäryhmään, jonka katsotaan olevan vakuutusyrittäjäryhmän emoyritys.

19 §

Konsernikestävyysraportti

Suurkonsernia koskevaan toimintakertomukseen on sisällytettävä erillisenä osiona kestävyysraportti konsernin toiminnasta (*konsernikestävyysraportti*), jossa on esitettävä tiedot, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan ymmärtää:

1) konsernin vaikutukset kestävyysseikkoihin;

2) miten kestävyysseikat vaikuttavat konsernin kehitykseen, tulokseen ja asemaan.

Konsernikestävyysraporttiin on sisällytettävä:

1) tiedot liiketoiminnan suhteesta kestävyysseikkoihin sekä kuvaukset toimintaperiaatteista 4 §:ssä säädettyä vastaavalla tavalla;

2) kestävyysseikkoja koskevat tavoitteet 5 §:ssä säädettyä vastaavalla tavalla;

3) tiedot johto- ja valvontaelimistä 6 §:ssä säädettyä vastaavalla tavalla;

4) asianmukaista huolellisuutta koskevat menettelyt 7 §:ssä säädettyä vastaavalla tavalla;

5) kestävyysseikkoihin perustuvat riskit 8 §:ssä säädettyä vastaavalla tavalla;

6) tiedot indikaattoreista 9 §:ssä säädettyä vastaavalla tavalla;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

7) 10 §:n 1 momentissa säädettyä vastaava kuvaus prosessista raportoitavien tietojen yksilöimiseksi.

Edellä 2 momentin 1–6 kohdassa tarkoitetussa kuvauksessa tiedot tulee eritellä aikajänteittäin 10 §:n 2 momenttia vastaavalla tavalla.

Konsernikestävyysraportissa tulee esittää tiedot konsernin omista toiminnoista sekä sen toimintaketjusta ja arvoketjusta 11 §:ää vastaavalla tavalla.

Mitä 12–15 §:ssä säädetään, sovelletaan myös tietojen ilmoittamiseen konsernikestävyysraportissa.

Jos konserniin kohdistuvat riskit tai konsernin aikaansaamat vaikutukset eroavat merkittävästi tytäryritykseen kohdistuvista riskeistä tai sen aikaansaamista vaikutuksista, emoyrityksen on annettava näistä selvitys konsernikestävyysraportissaan.

Konsernikestävyysraportissa tulee yksilöidä tytäryritys, jota koskevien tietojen esittämisestä poiketaan 17, 18 tai 20 §:n nojalla.

20 §

Määräysvallassa olevaa emoyritystä koskeva poikkeus

Jos muu emoyritys kuin pörssilistattu suuryritys kuuluu toisen yrityksen määräysvaltaan, emoyrityksen ei ole tarpeen laatia konsernikestävyysraporttia edellyttäen, että toimintakertomuksessa esitetään:

- 1) sen yrityksen nimi ja sääntömääräinen kotipaikka, joka laatii konsernikestävyysraportin;
- 2) hyperlinkit 1 kohdassa tarkoitetun konsernin toimintakertomukseen tai konsernikestävyysraporttiin sekä tilintarkastuslain 3 luvun 5 a §:ssä tarkoitettuun kestävyysraportoinnin varmennuskertomukseen;

- 3) tieto tässä momentissa tarkoitetusta poikkeuksesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeus koskee myös emoyritystä, joka on ETA-alueella sijaitsevan yrityksen määräysvallassa, jos:

- 1) 6 luvun 1 §:ssä 4 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät; ja
- 2) emoyritys julkistaa konsernin toimintakertomuksen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeus koskee myös emoyritystä, joka kuuluu ETA-alueen ulkopuolisen yrityksen määräysvaltaan, jos konsernikestävyysraportti laaditaan kestävyysraportointistandardien mukaisesti tai avoimuusdirektiivin 23 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan mukaisella komission päätöksellä muutoin hyväksytyllä tavalla, joka vastaa kestävyysraportointistandardien vaatimuksia. Sen lisäksi edellytetään, että:

- 1) emoyrityksen julkistaa kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksen, joka on laadittu ETA-alueen ulkopuolisen yrityksen sijaintivaltion lainsäädännön mukaisesti;

- 2) emoyrityksen toimintakertomuksessa tai konsernikestävyysraportissa esitetään taksonomiaasetuksen 8 artiklassa tarkoitetut tiedot emoyrityksen harjoittamasta toiminnasta.

Tilinpäätösdirektiivin 1 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettua luottolaitosta, joka on pysyvästi liittynyt sitä vakavaraisuusasetuksen 10 artiklan mukaisesti valvovaan keskuslaitokseen, pidetään tytäryrityksenä sovellettaessa mainitun direktiivin 1 artiklaa ja 1 momenttia.

Vakuutusyhtiölain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä, joka kuuluu mainitun lain 26 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ryhmään ja johon sovelletaan ryhmävalvontaa, pidetään kyseisen ryhmän määräysvallassa olevana yrityksenä 1 momenttia sovellettaessa. Mainittuun ryhmään kuuluminen määräytyy mainitun pykälän 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen talou-

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

dellisten suhteiden perusteella ja ryhmävalvonta mainitun luvun 3 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdan mukaisesti.

21 §

Osuuskuntaryhmän kestävyysraportti

Jos kestävyysraportointivelvollinen osuuskunta kuuluu vähintään kahden osuuskunnan muodostamaan ryhmään, jolle niiden omistama keskusyhteisö tuottaa palveluja, osuuskuntaryhmän kestävyysraportti saadaan laatia keskusyhteisön toimesta siten, että kestävyysraportti käsittää ryhmään kuuluvien osuuskuntien tiedot vastaavalla tavalla kuin konsernikestävyysraportissa. Tällöin osuuskunnan tulee sitoutua kestävyysraportoinnin edellyttämien tietojen antamiseen keskusyhteisölle. Kunkin ryhmään kuuluvan osuuskunnan toimintakertomukseen tulee sisällyttää osuuskuntaryhmän kestävyysraportti. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei kuitenkaan sovelleta pörssilistattuun osuuskuntaan.

22 §

Kestävyysraportin ja toimintakertomuksen digitaalisuus

Kestävyysraportointiyrityksen tulee:

- 1) noudattaa toimintakertomuksensa ja kestävyysraporttinsa laatimisessa ESEF-asetuksen 3 artiklan mukaista sähköistä XHTML-muotoa; ja
- 2) merkitä digitaalisilla XBRL-kestävyystunnisteilla kestävyysraporttiinsa:
 - a) ne tiedot, joista säädetään ESEF-asetuksella tai muutoin Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti;
 - b) **taksonomia-asetuksen** 8 artiklassa tarkoitetut tiedot ESEF-asetuksen tai muutoin Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös konsernia koskevaa toimintakertomusta ja konsernikestävyysraporttia.

23 §

Tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen digitaalisuus

Jos kestävyysraportointiyritys ei ole pörssilistattu, sen tulee:

- 1) noudattaa tilinpäätöksensä ja konsernitilinpäätöksensä laatimisessa ESEF-asetuksen 3 artiklan mukaista sähköistä XHTML-muotoa; ja
- 2) merkitä tilinpäätökseensä ja konsernitilinpäätökseensä digitaalisilla PRH-tunnisteilla ne tiedot, joista määrätään Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksellä kaupparekisterilain 1 §:n 3 momentin nojalla.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu Patentti- ja rekisterihallituksen päätös digitaalisesta merkitsemisestä voi koskea tilinpäätöstä tai konsernitilinpäätöstä taikka molempia. Lisäksi Patentti- ja rekisterihallitus voi kohdistaa päätöksensä yhteen tai useampaan:

- 1) oikeushenkilölajiin;
- 2) toimialaan; tai

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

3) tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen osaan.

ESEF-asetuksessa säädetään pörssilistatun kestävyysraportointiyhtiörytymen:

1) tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisessa noudatettavasta sähköisestä XHTML-muodosta; ja

2) tiedoista, jotka on merkittävä digitaalisilla ESEF-tunnisteilla konsernitilinpäätökseen.

Jollei ESEF-asetuksesta tai muutoin Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu, Patentti- ja rekisterihallitus voi 2 momentissa tarkoitettussa päätöksessään määrätä, että sitä sovelletaan pörssilistatun emoyhtiörytymen oman tilinpäätöksen merkitsemiseen digitaalisilla PRH-tunnisteilla tilikausilta, jotka alkavat 1 päivänä tammikuuta 2026 ja sen jälkeen.

24 §

Tilintarkastuskertomuksen ja kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksen digitaalisuus

Kestävyysraportointiyhtiörytymen tilintarkastuskertomus ja tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:ssä tarkoitettu kestävyysraportoinnin varmennuskertomus laaditaan digitaalisesti siten kuin Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksellä määrätään, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

25 §

Rekisteröitäväksi toimittaminen

Kestävyysraportointiyhtiörytymen on toimitettava Patentti- ja rekisterihallitukselle 22 – 24 §:ssä säädetyllä tavalla laadittuina seuraavat asiakirjat:

1) tilinpäätös, joka on hyväksytty yhtiökokouksessa tai vastaavassa asianomaisen yhteisön kokouksessa;

2) hallituksen laatima toimintakertomus, joka käsittää kestävyysraportin;

3) tilintarkastuskertomus; ja

4) kestävyysraportoinnin varmennuskertomus, jollei se sisälly 3 kohdassa tarkoitettuun tilintarkastuskertomukseen.

Emoyhtiörytymen asemassa olevan kestävyysraportointiyhtiörytymen tilinpäätökseen sisällytetään konsernitilinpäätös ja toimintakertomukseen toimintakertomus konsernista, joka käsittää myös konsernikestävyysraportin. Myös tilintarkastajan antama arvopaperimarkkinalain 7 luvun 8 §:n 4 momentissa tarkoitettu lausunto, joka on liitetty emoyhtiörytymen tilinpäätökseen, toimitetaan rekisteröitäväksi.

Kaupparekisterilain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettulla Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksellä määrätään teknisistä seikoista, joita noudatetaan 1 momentin mukaisten asiakirjojen vastaanottamiseksi Patentti- ja rekisterihallituksessa. Sen estämättä, mitä tässä tai muussa laissa säädetään asiakirjojen liittämistä tilinpäätökseen, Patentti- ja rekisterihallitus voi päätöksessään määrätä asiakirjojen erottelemisesta useammaksi digitaalseksi tiedostoksi niiden vastaanottamista varten.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettut asiakirjat on toimitettava Patentti- ja rekisterihallitukselle kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä, jollei muussa laissa säädetä toisin. Seuraavuuksista toimittamisen laiminlyönnille säädetään kaupparekisterilain 25 §:ssä.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

Kestävyyssraportointiyhtiöiden tytäryhtiö voi noudattaa tämän pykälän mukaista muotoa ja menettelyä toimittaessaan tilinpäätöksensä ja toimintakertomuksensa sekä tilintarkastuskertomuksen Patentti- ja rekisterihallitukselle rekisteröitäviksi.

Jos asiakirjojen toimittaminen ei ole mahdollista 3 momentissa tarkoitetun päätöksen mukaisesti muusta kuin kestävyyssraportointiyhtiöstä itsestään johtuvan esteen vuoksi, kestävyyssraportointiyhtiöiden katsotaan täyttäneen tässä pykälässä tarkoitetun velvollisuutensa, jos se on itse julkistanut asiakirjat siten kuin 25 §:ssä säädetään. Sen estämättä, mitä tässä momentissa säädetään, kestävyyssraportointiyhtiöiden on ilman aiheetonta viivytystä toimitettava asiakirjat rekisteröitäviksi, kun Patentti- ja rekisterihallitus on julkistanut tiedot siitä, ettei estettä toimittamiselle enää ole.

26 §

Asiakirjojen säilyttäminen ja julkistaminen kestävyyssraportointiyhtiöiden toimesta

Kestävyyssraportointiyhtiöiden tulee säilyttää 2 luvussa säädetyllä tavalla tämän luvun 25 §:ssä tarkoitettuja asiakirjoista kappaleet siten, että niistä on todennettavissa hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan sekä tilintarkastuskertomuksen ja kestävyysvarmennuskertomuksen allekirjoitukset.

Kestävyyssraportointiyhtiöiden tulee asettaa verkkosivustolleen maksutta yleisön saataville 25 §:n tarkoittamista asiakirjoista digitaaliset tiedostot, jotka ovat myös silmin luettavissa.

27 §

Vastuu kestävyyssraportista ja konsernikestävyyssraportista

Mitä 3 luvun 7 a §:ssä säädetään vastuusta, koskee myös tässä luvussa tarkoitettua kestävyysraporttia ja konsernikestävyyssraporttia.

28 §

ETA-alueen ulkopuoliseen määräysvaltaan perustuva raportointivelvollisuus

Mitä edellä tässä luvussa säädetään kestävyysraportoinnista, sovelletaan myös:

1) ETA-alueen ulkopuoliseen yritykseen, jolla on määräysvalta 1 §:n 2 momentissa tarkoitettussa oikeushenkilössä;

2) muuhun kuin 1 kohdassa tarkoitettuun ETA-alueen ulkopuoliseen yritykseen, jonka Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen liikevaihto oli yli 40 miljoonaa euroa viimeksi päättynyttä edeltäneellä tilikaudella.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta ETA-alueen ulkopuoliseen yritykseen, jos sen liikevaihto konserniyrityksineen oli kahdelta viimeksi päättyneenä tilikaudelta:

1) yhteensä enintään 150 miljoonaa euroa; tai

2) 1 kohdassa tarkoitettua suurempi ja sillä on muualla ETA-alueella määräysvallassaan oikeushenkilö tai hallinnassaan sivuliike, jonka liikevaihto oli suurempi kuin 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa oikeushenkilössä tai mainitun momentin 2 kohdassa tarkoitettussa sivuliikkeessä.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

Edellä 1 momentissa tarkoitettun oikeushenkilön ja sivuliikkeen tulee julkistaa kestävyysraportti, joka on laadittu tilinpäätösdirektiivin 40 b artiklan mukaisesti. Jollei ETA-alueen ulkopuolisen yrityksen sijaintivaltion lainsäädännöstä muuta johdu, julkistaminen on tehtävä 6 kuukauden kuluessa sen tilikauden päättymisestä, jota kestävyysraportti koskee. Kestävyysraportissa on esitettävä ETA-alueen ulkopuolisen yrityksen konsernista:

1) tiedot liiketoiminnan suhteesta kestävyysseikkoihin sekä tiedot toimintaperiaatteista 4 §:ssä säädettyä vastaavalla tavalla, lukuun ottamatta mainitun pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja seikkoja;

2) kestävyysseikkoja koskevat tavoitteet 5 §:ssä säädettyä vastaavalla tavalla;

3) tiedot johto- ja valvontaelimistä 6 §:ssä säädettyä vastaavalla tavalla;

4) kestävyysseikkoja koskevat menettelyt 7 §:ssä säädettyä vastaavalla tavalla;

5) indikaattorit 9 §:ssä säädettyä vastaavalla tavalla.

Poiketen siitä, mitä 3 momentissa säädetään, kestävyysraportti voidaan laatia tilinpäätösdirektiivin 29 b artiklan mukaisesti tai sitä vastaavalla tavalla, josta komissio päättää avoimuusdirektiivin 23 artiklan 4 kohdan kolmanteen alakohdan nojalla.

Jollei 1 momentissa tarkoitettulla oikeushenkilöllä tai sivuliikkeellä ole käytössään kestävyysraportointiin tarvittavia tietoja, sen on pyydettävä niitä mainitussa momentissa tarkoitettulta ETA-alueen ulkopuoliselta yritykseltä. Jollei kaikkia tietoja saada, kestävyysraportti on laadittava oikeushenkilön tai sivuliikkeen käytössä olevista tiedoista ja siihen on sisällytettävä selvitys, josta ilmenee, mitä tietoja ETA-alueen ulkopuolinen yritys ei ole luovuttanut.

Julkistettavaan kestävyysraporttiin tulee liittää kestävyysraportoinnin varmennuskertomus, joka on laadittava ETA-alueen ulkopuolisen yrityksen sijaintivaltion lain tai tilintarkastuslain vaatimusten mukaisesti. Jollei ETA-alueen ulkopuolinen yritys luovuta varmennuskertomusta 1 momentissa tarkoitettulle oikeushenkilölle tai sivuliikkeelle, tästä on ilmoitettava kestävyysraportissa.

Tämän pykälän mukaisen kestävyysraportin ja kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksen julkistamisesta vastaavat:

1) 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun oikeushenkilön hallituksen tai muun vastaavan toimielimen jäsenet sekä toimitusjohtaja;

2) 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu sivuliike.

29 §

Kestävyysraportointiaineiston säilyttäminen

Kestävyysraportissa ja konsernikestävyysraportissa esitettyjen tietojen perustana oleva aineisto on säilytettävä huolellisesti vähintään kuusi vuotta kestävyysraporttia koskevan tilikauden päättymisestä siten, että aineiston tarkastelu Suomesta käsin on mahdollista viranomaiselle ilman aiheutonta viivästystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan:

1) 1 päivänä tammikuuta 2024 ja sen jälkeen alkavina tilikausina yleisen edun kannalta merkittävään yhteisöön,

a) joka on suuryritys ja jolla on keskimäärin 500 työntekijää tilikauden aikana;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

b) joka on emoyritys suurkonsernissa ja jonka konsernissa on keskimäärin 500 työntekijää tilikauden aikana;

2) 1 päivänä tammikuuta 2025 ja sen jälkeen alkavina tilikausina

a) muuhun kuin 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun suuryritykseen;

b) muuhun kuin 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun suurkonsernin emoyritykseen;

3) 1 päivänä tammikuuta 2026 ja sen jälkeen alkavina tilikausina:

a) pörssilistattuun pienyritykseen ja keskisuureen yritykseen;

b) kestävyysraportointiyritykseen, joka on vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettu pieni tai rakenteeltaan yksinkertainen laitos;

c) kestävyysraportointiyritykseen, joka on vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu vakuutuskytkösyri-ty tai jälleenvakuutuskytkösyri-ty;

d) Merimieseläkekassaan ja Maatalousyrittäjien eläkelaitokseen niiden sijoitustoiminnan osalta.

Mitä 7 luvun 28 §:ssä säädetään, sovelletaan tilikausiin, jotka alkavat 1 päivänä tammikuuta 2028 ja sen jälkeen.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään: ~~tämän lain soveltamisesta,~~

1) sellainen pienyritys ja keskikokoinen yritys, joka on pörssilistattu, saa laatia toimintakertomuksensa ilman kestävyysraporttia ennen 1 päivänä tammikuuta 2028 alkavia tilikausia edellyttäen, että toimintakertomuksessa ilmoitetaan syy tälle menettelylle;

2) 3 a luvun säännöksiä sovelletaan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7 a §:ssä tarkoitettuun liikkeeseenlaskijaan 31 päivään joulukuuta 2024.

Sen estämättä, mitä tämän lain 7 luvussa säädetään, kestävyysraportointiyritys saa jättää arvoketjua koskevan tiedon esittämättä siltä tilikaudelta, jolta kestävyysraportti on laadittava ensimmäisen kerran ja kahdelta sitä seuraavalta tilikaudelta. Näiden tilikausien kestävyysraportissa on esitettävä selvitys:

1) kestävyysraportointiyrityksen toteuttamista toimenpiteistä arvoketjua koskevan tiedon saamiseksi;

2) syistä, jonka vuoksi arvoketjua koskevaa tietoa ei ole saatu;

3) kestävyysraportointiyrityksen valmistelemissä toimenpiteistä arvoketjua koskevan tiedon hankkimiseksi vastaisuudessa.

2.

Laki

tilintarkastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan tilintarkastuslain (1141/2015) 11 luvun 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin on laissa 622/2016,

muutetaan 1 luvun 2 §:n 11 kohta, 2 luvun otsikko sekä 1 ja 11 §:n otsikko, 3 luvun otsikko, 3 §:n 1 momentti, 4 §, 5 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohta sekä 5 a ja 8–10 §, 4 luvun otsikko, 3 §:n otsikko, 9 § ja 12 §:n otsikko, 5 luvun otsikko ja 2 §:n otsikko, 6 luvun 4 §:n 1 ja 6 momentti, 9 §:n otsikko ja 2 momentin **johdantokappale ja** 3 kohta sekä 3 momentin 1 kohta, 8 luvun 8 §:n 2 momentti, 10 luvun 2 §:n 2 momentti, 4 §, 5 §:n 1 ja 2 momentti sekä 10 §:n 2 ja 4 momentti sekä 11 luvun 1 §:n 1, 3 ja 5 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 2 §:n 11 kohta, 2 luvun 11 §:n otsikko, 3 luvun 5 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohta sekä 5 a §, 4 luvun 12 §:n otsikko, 5 luvun otsikko ja 2 §:n otsikko, 6 luvun 9 §:n otsikko ja 2 momentin johdantolause ja 3 kohta sekä 3 momentin 1 kohta, 8 luvun 8 §:n 2 momentti, 10 luvun 2 §:n 2 momentti, 4 §, 5 §:n 1 ja 2 momentti sekä 10 §:n 2 ja 4 momentti sekä 11 luvun 1 §:n 1, 3 ja 5 momentti laissa 622/2016 sekä 4 luvun 9 § laeissa 622/2016 ja 1131/2018, sekä

lisätään 1 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 622/2016, uusi 7 ja 8 momentti, 2 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 622/2016 ja 1092/2017, uusi 12–**27** kohta, 2 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 622/2016 ja 1092/2017, uusi 2 ja 3 momentti, 2 luvun 1 §:ään uusi 3 momentti, 2 lukuun uusi 2 a, 3 a ja 7 a §, 8 §:ään uusi 5 momentti, 2 lukuun uusi 8 a ja 9 a §, 10 §:ään uusi 3 ja 4 momentti sekä 11 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 622/2016, uusi 2 momentti, ~~3 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 622/2016, uusi 3 momentti,~~ 3 lukuun uusi 1 a, 2 a, 3 a ja 5 b §, 4 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 622/2016, uusi 2 momentti, 2 §:ään uusi 2 momentti, 3 §:ään uusi 3 momentti, 4 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, 5 §:ään uusi 2 momentti, 4 lukuun uusi 8 a, ~~9 a,~~ 10 a ja 11 a §, 12 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 622/2016, uusi 3 momentti ja 13 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 622/2016 ja 1131/2018, uusi 6 momentti, 5 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 622/2016, uusi 5 momentti ja 5 lukuun uusi 4 a ja 4 b §, 6 lukuun uusi 1 a ja 3 a §, 4 §:ään uusi 7 momentti, jolloin nykyinen 7 momentti siirtyy 8 momentiksi, 6 §:ään uusi 5 momentti, 9 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 622/2016, uusi 4 a–4 c kohta, 9 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 622/2016, 1092/2017 ja 1131/2018, uusi 7 momentti, 6 lukuun uusi 9 a § ja 10 §:ään uusi 3 momentti, 7 lukuun uusi 10 §, 8 lukuun uusi 9 §, 9 lukuun uusi 4 §, 10 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 622/2016, uusi 3 momentti ja 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 622/2016, uusi 7 momentti, 10 lukuun uusi 3 a §, 7 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 622/2016, uusi 3 momentti ja 10 lukuun uusi 9 a § seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Sen lisäksi, mitä edellä säädetään, tätä lakia sovelletaan kestävyysraportoinnin varmentamiseen, jota tarkoitetaan asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2022/2464.

Jos toimeksiannon kestävyysraportoinnin varmentamisesta antaa yhteisö, jota ei ole laissa velvoitettu kestävyysraportin laatimiseen, noudatetaan toimeksiannon suorittamisessa, mitä tässä laissa säädetään kestävyysraportoinnin varmentamisesta.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 11) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvia valtioita;
- 12) *emoyrityksellä* kirjanpitolain 1 luvun 6 §:ssä tarkoitettua yhteisöä tai säätiötä;
- 13) *määräysvallassa olevalla yrityksellä* kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua kohdeyritystä;
- 14) *konsernin tilintarkastajalla* yhtä tai useampaa tilintarkastajaa tai tilintarkastusyhteisöä, joka suorittaa konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen;
- 15) *tilinpäätösdirektiivillä* tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2013/34/EU;
- 16) *tilintarkastusdirektiivillä* tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2006/43/EY;
- ~~17) tilintarkastusasetuksella yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisääteisistä tilintarkastusta koskevista erityisvaatimuksista ja komission päätöksen 2005/909/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 537/2014;~~
- 17) *kestävyysseikoilla* kirjanpitolain 7 luvun 2 §:n 10 kohdassa tarkoitettuja kestävyysseikkoja;
- 18) *kestävyysraportoinnilla* kirjanpitolain 7 luvussa säädettyä raportointia;
- 19) *kestävyysraportointivarmentamisella* palvelua, josta annetaan 3 luvun 5 a §:ssä tarkoitettu kestävyysraportoinnin varmennuskertomus;
- 20) *kestävyysraportointitarkastajalla* HT-tilintarkastajaa, joka on hyväksytty suorittamaan kestävyysraportointivarmennusta;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

21) *kestävyystarkastusyhteisöllä* tilintarkastusyhteisöä, jonka palveluksessa oleva kestävyysraportointitarkastaja suorittaa tilintarkastusyhteisön saaman toimeksiannon kestävyysraportointivarmennuksesta ja joka on myös tähän toimintaan rekisteröity tilintarkastusyhteisönä;

22) *kestävyyssvarmennusstandardilla* tilintarkastusdirektiivin 26 a artiklassa määriteltyä standardia;

23) *konsernikestävyystarkastajalla* yhtä tai useampaa kestävyysraportointitarkastajaa tai kestävyystarkastusyhteisöä, joka varmentaa konsernin kestävyysraportoinnin;

24) *päävastuullisella kestävyystarkastajalla* kestävyysraportointitarkastajaa, joka allekirjoittaa 3 luvun 5 a §:ssä tarkoitetun kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksen, tai jonka kestävyystarkastusyhteisö on muutoin nimennyt hoitamaan saamaansa toimeksiantoa kestävyysraportointivarmentamisesta;

25) *kestävyyssraportointistandardilla* kirjanpitolain 7 luvun 2 §:n 8 kohdassa tarkoitettuja standardeja ja tietoja;

26) *ETA:n ulkopuolisella tarkastajalla* luonnollista henkilöä:

a) joka on Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa hyväksytty suorittamaan siinä valtiossa sijaitsevien oikeushenkilöiden tilintarkastusta tai kestävyysraportointivarmennusta; ja

b) jota ei ole rekisteröity Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tilintarkastajaksi tai kestävyysraportointitarkastajaksi;

27) *ETA:n ulkopuolisella tarkastusyhteisöllä* oikeushenkilöä:

a) joka on Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa hyväksytty suorittamaan siinä valtiossa sijaitsevien oikeushenkilöiden tilintarkastusta tai kestävyysraportointivarmennusta; ja

b) jota ei ole rekisteröity ETA-valtiossa tilintarkastusyhteisöksi tai kestävyystarkastusyhteisöksi.

Edellä 1 momentin 24 kohdassa tarkoitettuna päävastuullisena kestävyystarkastajana pidetään myös sitä, jonka kestävyystarkastusyhteisö on nimennyt hoitamaan toimeksiantoa kestävyysraportointivarmentamisesta:

1) konsernissa; tai

2) sellaisessa tytäryrityksessä, joka on merkityksellinen oikean kuvan antamiseksi:

a) kestävyysraportointiyrityksen vaikutuksista kestävyysseikkoihin; ja

b) siitä, miten kestävyysseikat vaikuttavat kestävyysraportointiyrityksen kehitykseen, tulokseen ja asemaan.

Mitä tässä laissa säädetään kestävyysraportointitarkastajasta, sovelletaan myös kestävyystarkastusyhteisöön.

2 luku

Velvollisuus toimituttaa tilintarkastus ja kestävyysraportointivarmentaminen

1 §

Tilintarkastajan ja kestävyysraportointitarkastajan yleinen kelpoisuus

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, koskee myös kestävyysraportointitarkastajaa.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

2 a §

Velvollisuus kestävyysraportoinnin varmentamiseen

Kirjanpitolain 7 luvun 2 §:n 9 kohdassa tarkoitetun kestävyysraportointiyrityksen on valittava kestävyysraportointinsa varmentajaksi kestävyysraportointitarkastaja, jollei muualla laissa toisin säädetä.

3 a §

Velvollisuus valita kestävyysraportointitarkastajalle sijainen

Kestävyysraportointitarkastajalle on valittava sijaiseksi toinen kestävyysraportointitarkastaja. Jos kestävyystarkastusyhteisö valitaan kestävyysvarmentamiseen, sijaista ei tarvitse valita.

7 a §

Päävastuullinen kestävyysraportointitarkastaja

Jos kestävyysraportoinnin varmentajaksi on valittu kestävyystarkastusyhteisö, siihen sekä päävastuulliseen kestävyysraportointitarkastajaan ja tämän sijaiseen sovelletaan, mitä 7 §:ssä säädetään tilintarkastusyhteisöstä ja päävastuullisesta tilintarkastajasta.

8 §

Patentti- ja rekisterihallituksen velvollisuus määrätä tilintarkastaja

Edellä tässä pykälässä tarkoitettuun tehtävään voidaan määrätä vain tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö, joka on suostunut tehtävään.

8 a §

Patentti- ja rekisterihallituksen velvollisuus määrätä kestävyysraportointitarkastaja

Jos kestävyysraportointitarkastajaa ei ole valittu tämän tai muun lain mukaisesti, Patentti- ja rekisterihallituksen on määrättävä kestävyysraportointiyritykselle kelpoisuusehdot täyttävä kestävyysraportointitarkastaja. Määräämiseen sovelletaan, mitä 8 §:ssä säädetään Patentti- ja rekisterihallituksen velvollisuudesta määrätä tilintarkastaja.

9 a §

Kestävyysraportointitarkastajan erottaminen ja eroaminen

Mitä 9 §:ssä säädetään tilintarkastajan erottamisesta ja eroamisesta, sovelletaan kestävyysraportointitarkastajan erottamiseen ja erottamiseen.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

10 §

Tietojen antaminen seuraavalle tilintarkastajalle ja kestävyysraportointitarkastajalle

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, koskee myös kestävyysraportointitarkastajaa.
Jos kestävyysraportointiyrityksen lakisääteinen tilintarkastaja ei toimi samalla kestävyysraportoinnin varmentajana, tilintarkastaja ja kestävyysraportointitarkastaja ovat pyynnöstä velvollisia antamaan toisilleen tietoja toimeksiantonsa aikana.

11 §

Tilintarkastajan ja kestävyysraportointitarkastajan valintaa rajoittavien sopimusehtojen kieltö

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös kestävyysraportointitarkastajaa.

3 luku

Tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen sisältö

1 a §

Kestävyysraportointivarmennuksen kohde

Tässä laissa tarkoitetun kestävyysraportointivarmennuksen kohteena ovat ne toimintakertomukseen sisältyvät tiedot, jotka kestävyysraportointiyritys on esittänyt kestävyysraportinaan.

2 a §

Konsernikestävyysraportoinnin varmentaminen

Konsernikestävyystarkastaja vastaa 5 a §:ssä tarkoitettusta varmennuskertomuksesta konsernin kestävyysraportoinnin osalta.

Konsernikestävyystarkastaja arvioi konsernin kestävyysraportointivarmentamista varten suoritettun työn ja dokumentoi työn luonteen, ajoituksen ja laajuuden myös silloin, kun työn suorittaja on

- 1) ETA:n ulkopuolinen tarkastaja;
- 2) ETA:n ulkopuolinen tarkastusyhteisö; tai
- 3) oikeushenkilö, joka on jossakin ETA-valtiossa akkreditoitu tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta **annetun** Euroopan parlamentin ja neuvoston **antaman**-asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaisesti tarjoamaan tilinpäätösdirektiivin 34 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a a alakohdassa tarkoitettua palvelua kestävyysraportointivarmentamisessa.

Edellä 2 momentissa tarkoitettussa arvioinnissa konsernikestävyystarkastajan tulee käydä läpi:

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

1) laaditun varmennusdokumentaation merkitykselliset osat, jos läpikäynti on tarpeen arvioinnin tekemiseksi asianomaisessa konsernissa; ja

2) suoritettu työ konsernin kestävyysraportointivarmentamiseksi.

Edellä 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettu läpikäynti on dokumentoitava.

Konsernikestävyystarkastajan tulee pyytää muiden konserniyritysten kestävyystarkastajilta dokumentaatio, johon voidaan tukeutua konsernin kestävyysraportointivarmentamisessa. Jos tällaista dokumentaatiota ei saada tytäryrityksestä, konsernikestävyystarkastajan on:

1) ilmoitettava siitä Tilintarkastusvalvonnalle ilman aiheetonta viivytystä; ja

2) ryhdyttävä täydentäviin varmennustoimiin tytäryrityksessä tai muihin tarvittaviin toimenpiteisiin, joita konsernin kestävyysraportointivarmentaminen edellyttää.

Jos konsernin kestävyysraportointivarmentaminen tulee laaduntarkastuksen tai tutkinnan kohteeksi, konsernikestävyystarkastajan tulee pyynnöstä asettaa asianomaisen viranomaisen saataville edellä tässä pykälässä tarkoitettu dokumentaatio. Viranomainen voi tehdä virka-apupyynnön ulkomaiselle viranomaiselle konsernin kestävyysraportointivarmentamisen kannalta merkityksellisten työpapereiden ja muun täydentävän dokumentaation saamiseksi ETA:n ulkopuoliselta tarkastajalta tai ETA:n ulkopuoliselta tarkastusyhteisöltä. Laaduntarkastukseen sovelletaan tällöin, mitä 4 luvun 5 §:ssä ja 7 luvun 9 §:ssä säädetään.

Jos 6 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa ei ole sovittu työnjaosta ETA:n ulkopuolisen tarkastajan tai ETA:n ulkopuolisen tarkastusyhteisön kanssa, konsernikestävyystarkastaja vastaa myös näiden kestävyysraportointivarmentamisen kannalta merkityksellisten työpapereiden ja muun dokumentaation asettamisesta viranomaisten saataville. Tämän varmistamiseksi konsernikestävyystarkastajan on säilytettävä jäljennökset dokumentaatiosta tai sovittava ETA:n ulkopuolisen tarkastajan tai ETA:n ulkopuolisen tarkastusyhteisön kanssa rajoittamattomasta pääsystä tällaiseen dokumentaatioon taikka ryhdyttävä muihin tarvittaviin toimenpiteisiin, joita konsernin kestävyysraportointivarmentaminen edellyttää. Jos oikeudellinen tai muu syy estää varmentamiseen liittyvien työpapereiden siirtämisen ETA:n ulkopuolisesta valtiosta konsernikestävyystarkastajalle, tämän säilyttämässä dokumentaatioissa on todennettava:

1) toimet, joihin on ryhdytty pääsyn saamiseksi; ja

2) este työpapereiden siirtämiselle, jos se perustuu muuhun syyhyn kuin ETA:n ulkopuolisen valtion lakiin.

3 §

Kansainväliset tilintarkastusstandardit

Sen lisäksi, mitä tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä säädetään, 1 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tehtävässä on noudatettava tilintarkastusdirektiivin 26 artiklassa tarkoitettuja, unionissa sovellettaviksi hyväksytyjä tilintarkastusstandardeja (*kansainväliset tilintarkastusstandardit*).

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

3 a §

Kestävyysvarmennusstandardit

Kestävyysraportointivarmentamisessa on noudatettava kestävyysvarmennusstandardeja, jotka komissio on hyväksynyt tilintarkastusdirektiivin 26 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Ennen 1 momentissa tarkoitettua hyväksymistä kestävyysraportointivarmentamisessa noudatettu muu standardi on nimettävä kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksessa.

4 §

Tilinpäätösmerkintä

Kun tilintarkastus on suoritettu, tilintarkastajan on joko tehtävä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen, tai muutoin yksilöitävä tilintarkastuskertomuksessaan luotettavalla tavalla tilinpäätös, josta tilintarkastuskertomus on annettu.

5 §

Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastuskertomuksessa on annettava lausunto siitä:

3) onko toimintakertomus laadittu noudattaen siihen sovellettavia säännöksiä lukuun ottamatta niitä kestävyysraporttia koskevia tietoja, joista säädetään kirjanpitolain 7 luvussa ja kestävyysraportointistandardeissa;

4) ovatko tilikauden toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot yhdenmukaisia lukuun ottamatta niitä kestävyysraporttia koskevia tietoja, joista säädetään kirjanpitolain 7 luvussa ja kestävyysraportointistandardeissa.

5 a §

Kestävyysraportoinnin varmennuskertomus

Kestävyysraportointitarkastajan on annettava kultakin tilikaudelta päivätty ja allekirjoitettu kestävyysraportoinnin varmennuskertomus, jossa:

- 1) yksilöidään kertomuksen kohteena oleva kestävyysraportointiyritys ja kestävyysraportti; ja
- 2) esitetään kuvaus varmentamisen laajuudesta yksilöiden ne kestävyysvarmennusstandardit, joiden mukaisesti varmentaminen on suoritettu.

Varmennuskertomuksessa on annettava lausunto siitä, noudatetaanko kestävyysraportissa:

- 1) kirjanpitolain 7 luvussa säädettyjä vaatimuksia ja kestävyysraportointistandardeja;
- 2) kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852 artiklassa 8 säädettyjä vaatimuksia.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

Edellä 2 momentin 1 kohta käsittää myös prosessin, jolla on yksilöity tiedot kestävyysraportointistandardien mukaista raportoinnista varten, sekä tietojen merkitsemisen kirjanpitolain 7 luvun 22 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Sen lisäksi, mitä tässä ja 2 momentissa säädetään, kertomuksen laadinnassa noudatetaan tilintarkastusdirektiivin 26 a artiklan 1 kohdan nojalla annettuja komission säädöksiä.

Kestävyysraportointitarkastajan on suoritettava toimeksiantonsa siten, että 2 momentin tarkoittama lausunto esitetään ainakin tilinpäätösdirektiivin 34 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a a alakohdassa tarkoitettulla tavalla rajoitetun varmuuden antavana johtopäätöksenä siitä, ettei ole havaittu mitään seikkaa, jonka perusteella voitaisiin päätellä, että kestävyysraportointi on oleellisesti virheellinen.

Jos on valittu useita kestävyysraportointitarkastajia, nämä antavat yhteisen kestävyysvarmennuskertomuksen ja lausunnon. Jos valitut ovat erimielisiä, kestävyysvarmennuskertomuksessa on ilmoitettava erimielisyyden syy ja kunkin valitun on esitettävä erillinen lausuntonsa.

Kestävyystarkastusyhteisön puolesta varmennuskertomuksen allekirjoittaa päävastuullinen kestävyysraportointitarkastaja. Jos varmennuksen toimittamista varten on valittu useita kestävyysraportointitarkastajia tai kestävyystarkastusyhteisöjä, kunkin tarkastajan ja kunkin yhteisön puolesta toimivan tarkastajan on allekirjoitettava varmennuskertomus.

Jos kestävyysraportointitarkastajana toimii sama henkilö kuin tilintarkastajana, kestävyysvarmennuskertomus saadaan sisällyttää tilintarkastuskertomukseen sen erillisenä osana. Sama koskee tilannetta, jossa tilintarkastusyhteisö suorittaa myös kestävyysraportointivarmennuksen.

Varmennuskertomukseen, joka annetaan konsernin kestävyysraportoinnista, sovelletaan tässä pykälässä säädettyjä vaatimuksia.

5 b §

Tilintarkastuskertomuksen tai kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksen puutteellisuudesta ilmoittaminen

Tilintarkastuslautakunnalla on oikeus julkistaa verkkosivuillaan ilmoitus siitä, että tilintarkastajan antama tilintarkastuskertomus ei täytä siitä annettuja säännöksiä. Ilmoituksessa on mainittava, mistä tilintarkastuskertomuksesta ja tilintarkastajasta on kyse.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös siinä tapauksessa, että kestävyysraportointitarkastajan varmennuskertomus ei täytä siitä annettuja säännöksiä.

8 §

Palkkion määräytyminen tilintarkastuksesta ja kestävyysraportointivarmennuksesta

Tilintarkastuksesta tai kestävyysraportointivarmennuksesta maksettava palkkio ei saa määräytyä:

- 1) tilintarkastuksesta tai kestävyysraportointivarmennuksesta annettavan lausunnon sisällön perusteella tai muuten ehdollisesti; tai
- 2) tarjottavien oheispalvelujen määrän perusteella.

Palkkio ei saa muutoinkaan määräytyä tavalla, joka voi vaarantaa riippumattomuuden tilintarkastuksessa tai kestävyysraportoinnin varmennuksessa.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

9 §

Toimielinten velvollisuus avustaa tilintarkastajaa ja kestävyysraportointitarkastajaa

Yhtiömiesten tai hallituksen ja toimitusjohtajan taikka vastaavien toimielinten on varattava tilintarkastajalle ja kestävyysraportointitarkastajalle tilaisuus toimittaa tilintarkastus tai kestävyysraportointivarmennus siinä laajuudessa kuin tämä katsoo sen tarpeelliseksi sekä annettava sellaista selvitystä ja apua, jota tilintarkastaja tai kestävyysraportointitarkastaja pyytää. Tytäryrityksen yhtiömiehellä, hallituksella ja toimitusjohtajalla tai vastaavalla toimielimellä on sama velvollisuus emoyrityksen tilintarkastajaa tai kestävyysraportointitarkastajaa kohtaan.

10 §

Tilintarkastajan ja kestävyysraportointitarkastajan läsnäolo yhteisön tai säätiön kokouksessa

Tilintarkastajalla ja kestävyysraportointitarkastajalla on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa yhteisön tai säätiön toimielimen kokouksessa, jossa käsitellään hänen tehtäviinsä liittyviä asioita.

Tilintarkastajan ja kestävyysraportointitarkastajan on oltava kokouksessa läsnä, jos käsiteltävät asiat ovat sellaisia, että hänen läsnäolonsa on tarpeen.

Tilintarkastajan ja kestävyysraportointitarkastajan on yhtiökokouksen tai vastaavan toimielimen pyynnöstä annettava tarkempia tietoja seikoista, jotka voivat vaikuttaa kokouksessa käsiteltävän asian arviointiin. Tietoja ei kuitenkaan saa antaa, jos niiden antaminen aiheuttaisi yhteisölle olennaista haittaa.

4 luku

Tilintarkastajaa ja kestävyysraportointitarkastajaa koskevat muut säännökset

1 §

Ammattieettiset periaatteet

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös kestävyysraportointitarkastajaa.

2 §

Ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös kestävyysraportointitarkastajaa.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

3 §

Hyvä tilintarkastustapa ja hyvä tapa kestävyysraportointivarmennuksessa

Kestävyysraportointivarmennamiseen kuuluvia tehtäviä suoritettaessa on noudatettava hyvää varmennustapaa.

4 §

Aineiston säilyttäminen

Kestävyysraportointitarkastajan on säilytettävä kestävyysraportointivarmennamista koskevaan toimeksiantoon kuuluvat asiakirjat vähintään kuusi vuotta.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettuihin asiakirjoihin kuuluvat myös asiakkaan tekemät kirjalliset huomautukset tai reklamaatiot tilintarkastuksesta tai kestävyysraportointivarmennuksesta.

5 §

Laadunvarmistus

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös kestävyysraportointitarkastajaa.

8 a §

Riippumattomuus ja esteellisyys sekä salassapitovelvollisuus kestävyysraportointivarmennuksessa

Mitä 6 §:ssä säädetään tilintarkastajan riippumattomuudesta, 7 §:ssä tilintarkastajan esteellisyydestä ja 8 §:ssä tilintarkastajan salassapitovelvollisuudesta, sovelletaan myös kestävyysraportointivarmennamista koskevan toimeksiannon suorittamiseen.

9 §

Asiakasrekisteri

Tilintarkastajan on pidettävä asiakasrekisteriä, jonka on sisällettävä kustakin tilintarkastusasiakkaasta vähintään seuraavat tiedot:

- 1) nimi, osoite ja toimipaikka;
- 2) tilintarkastusyhteisön päävastuullisen tilintarkastajan nimi;
- 3) tilintarkastuksesta perityt palkkiot ja muista palveluista perityt palkkiot kullakin asiakkaan tilikaudella.

Kestävyysraportointitarkastajan asiakasrekisterissä on oltava kunkin kestävyysvarmennusasiakkaan osalta ainakin:

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

- 1) 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut tiedot;
- 2) tieto päävastuullisen kestävyysraportointitarkastajan nimestä;
- 3) erikseen kestävyysraportointivarmennuksesta perityt palkkiot ja muista palveluista perityt palkkiot kultakin asiakkaan tilikaudelta.

Asiakasrekisterissä olevat asiakastiedot on säilytettävä 10 vuotta asianomaisen tilintarkastustoimeksiannon tai kestävyysraportointivarmennusta koskevan toimeksiannon päättymisestä.

Jos toimeksianto koskee niin lakisäätteistä tilintarkastusta kuin kestävyysraportointivarmennusta, 2 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan säilyttää 1 momentin mukaisessa asiakasrekisterissä.

10 a §

Kestävyystarkastuskansio

Kestävyysraportointitarkastajan tulee koota kutakin kestävyysraportointivarmennamista koskevat merkitykselliset tiedot ja asiakirjat kestävyystarkastuskansioon, joka on suljettava viimeistään 60 vuorokauden kuluttua kestävyysvarmennuskertomuksen allekirjoittamisesta.

Jos tilintarkastaja toimii saman asiakkaan kestävyysraportointitarkastajana, 1 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan sisällyttää tilintarkastuskansioon. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, koskee myös tilannetta, jossa tilintarkastusyhteisö toimii saman asiakkaan kestävyystarkastusyhteisönä.

11 a §

Kestävyysraportointitarkastajan siirtyminen kestävyysraportointiyrityksen palvelukseen

Mitä 11 §:ssä säädetään tilintarkastajan siirtymisestä tarkastetun yhteisön palvelukseen, koskee myös kestävyysraportointitarkastajan ja muun mainitussa pykälässä tarkoitetun henkilön siirtymistä siihen kestävyysraportointiyritykseen, jonka kestävyysraportti on ollut varmennuksen kohteena.

12 §

Tilintarkastajan ja kestävyysraportointitarkastajan toiminnan järjestäminen

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös kestävyysraportointitarkastajaa.

13 §

Epäilyksistä ilmoittaminen

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös kestävyysraportointitarkastajaa.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

5 luku

Erityissäännökset yleisen edun kannalta merkittävän yhteisön tilintarkastuksesta ja kestävyysraportointivarmennuksesta

2 §

Tilintarkastajan ja kestävyysraportointitarkastajan erottaminen tuomioistuimen päätöksellä

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, koskee myös kestävyysraportointitarkastajaa.

4 a §

Kestävyysraportointivarmennukseen perustuvat rajoitukset oheispalvelujen tarjoamiselle yleisen edun kannalta merkittävässä yhteisössä

Kestävyysraportointitarkastaja, joka varmentaa kestävyysraportin yleisen edun kannalta merkittävässä yhteisössä, ei saa tarjota tälle yhteisölle suoraan tai välillisesti Euroopan unionin tilintarkastusasetuksen 5 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan b, c ja f – k alakohdassa tarkoitettuja palveluja ajanjaksona, joka alkaa kestävyysraportissa tarkoitettun tilikauden alusta ja päättyy, kun varmennuskertomus annetaan.

Kestävyysraportointitarkastaja, joka varmentaa kestävyysraportin yleisen edun kannalta merkittävässä yhteisössä, ei saa tarjota tälle yhteisölle suoraan tai välillisesti Euroopan unionin tilintarkastusasetuksen 5 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan e alakohdassa tarkoitettuja palveluja 1 momentissa tarkoitettuna ajanjaksona ja sitä välittömästi edeltävänä tilikautena.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään kestävyysraportointitarkastajasta, koskee myös kestävyysraportointitarkastusyhteisöä ja sitä tilintarkastusdirektiivin 25 c artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ketjua, johon kestävyysraportointitarkastaja tai kestävyystarkastusyhteisö kuuluu.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, koskee myös 1 momentissa tarkoitettujen palvelujen tarjoamista sellaiselle emoyritykselle tai sen määräysvallassa olevalle yritykselle, joka sijaitsee Euroopan talousalueella.

Jos tarkastusvaliokunta osakeyhtiölain (624/2006) 6 luvun 16 b §:ssä tarkoitettussa osakeyhtiössä, osuuskuntalain (421/2013) 6 luvun 16 b §:ssä tarkoitettussa osuuskunnassa tai muussa yleisen edun kannalta merkittävässä yhteisössä on arvioituaan riippumattomuuteen kohdistuvat uhat ja niitä koskevat varotoimet antanut luvan, kestävyysraportointitarkastaja ja kestävyystarkastusyhteisö johon tämän kuuluu sekä kestävyystarkastusyhteisön kanssa samaan ketjuun kuuluvat muut tilintarkastusyhteisöt saavat tarjota oheispalveluita lukuun ottamatta niitä palveluita, joista säädetään 1 ja 2 momentissa, Euroopan unionin tilintarkastusasetuksen 5 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja 2 kohdassa. Arviointia varten tarkastusvaliokunnalle tulee toimittaa selvitys 4 luvun 6 §:n mukaisesta riippumattomuudesta.

Jos kestävyysraportointitarkastajan kanssa samaan ketjuun kuuluva jäsen tarjoaa 1 tai 2 momentissa tarkoitettuja palveluita sellaiselle yritykselle, joka on yleisen edun kannalta merkittävän yhteisön määräysvallassa Euroopan talousalueen ulkopuolella, kestävyysraportointitarkastajan on arvioitava, vaarantavatko nämä palvelut sen riippumattomuuden. Kestävyysraportointitarkastajan on tarvittaessa ryhdyttävä varotoimiin uhkien lieventämiseksi, jotka aiheutuvat tällaisten

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

palvelujen tarjoamisesta Euroopan talousalueen ulkopuolella. Mitä tässä momentissa säädetään kestävyysraportointitarkastajasta, sovelletaan myös kestävyystarkastusyhteisöön.

4 b §

Yleisen edun kannalta merkittävän yhteisön yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen vastaisuus

Jos yleisen edun kannalta merkittävän yhteisön kestävyysraportointitarkastaja epäilee tai hänellä on perusteltu syy epäillä Euroopan unionin tilintarkastusasetuksen 7 artiklassa tarkoitettua sääntöjenvastaisuutta, hänen tulee menetellä mainitun artiklan mukaisesti.

6 luku

Hyväksyminen ja rekisteröinti

1 a §

Kestävyysraportointitarkastajaksi hyväksyminen

Tilintarkastusvalvonnan on hakemuksesta hyväksyttävä kestävyysraportointitarkastajaksi hakija, joka täyttää 3 a §:ssä säädettyt hyväksymisedellytykset. Hyväksyminen on voimassa toistaiseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset hakemusmenetelmästä.

3 a §

Kestävyysraportointitarkastajan hyväksymisedellytykset

Kestävyysraportointitarkastajaksi on hyväksyttävä luonnollinen henkilö:

- 1) joka täyttää 2 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa säädettyt HT-tilintarkastajan kelpoisuusedellytykset;
- 2) jonka korkeakouluopinnot käsittävät sekä tiedot kestävyysraportointivarmentamisen kannalta merkityksellisistä aihealueista että opastuksen näiden tietojen soveltamiseen käytännössä; ja
- 3) joka on suorittanut hyväksytysti 4 §:n 7 momentissa tarkoitettun kestävyysraportointitarkastajan erikoistumistutkinnon.

Sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään, hyväksyminen edellyttää 2 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaista käytännön kokemusta kuitenkin siten, että tästä kokemuksesta tulee olla vähintään kahdeksan kuukautta kestävyysraportoinnin tai konsernikestävyysraportoinnin varmentamispalveluita taikka muita kestävyysseikkoja koskevia palveluita.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

4 §

Tutkinnot ja niihin osallistuminen

HT-tutkinto ja erikoistumistutkinnot järjestetään vähintään kerran kalenterivuodessa.

Jos henkilölle on myönnetty lupa osallistua sekä HT-tutkintoon että erikoistumistutkintoon, mutta hän ei ole suorittanut hyväksytysti HT-tutkintoa, voi henkilö osallistua erikoistumistutkintoon vain samanaikaisesti HT-tutkinnon kanssa. Jos hän tällöin suorittaa hyväksytysti vain erikoistumistutkinnon, on suoritus voimassa viisi tutkintovuotta seuraavaa kalenterivuotta. Jos henkilö ei erikoistumistutkinnon voimassaoloaikana suorita hyväksytysti HT-tutkintoa, erikoistumistutkinnon suoritus raukeaa.

Lupa osallistua kestävyysraportointitarkastajan erikoistumistutkintoon on hakemuksesta myönnettävä luonnolliselle henkilölle, joka on suorittanut hyväksytysti HT-tutkinnon tai on saanut luvan osallistua siihen ja joka täyttää 3 a §:ssä tarkoitetun kelpoisuuden. Lupa voidaan myöntää, jos hakijalla on 3 a §:n 2 momentissa tarkoitettua käytännön kokemusta siten, että edellytystä määrästä puuttuu enintään kaksi kuukautta. Opintojen suorittamista koskevasta vaatimuksesta voidaan poiketa, jos henkilö suorittaa puuttuvia oppiaineita koskevat lisätehtävät.

~~Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset hakemusmenettelystä.~~

6 §

Oikeus käyttää ammattinimikettä

Ammattinimikettä kestävyysraportointitarkastaja ja siihen viittaavaa lyhennettä KRT saa käyttää vain 1 §:n mukaisesti kestävyysraportointitarkastajaksi hyväksytty luonnollinen henkilö. Kestävyystarkastusyhteisön ammattinimikettä saa käyttää vain kestävyystarkastusyhteisöksi rekisteröity tilintarkastustarkastusyhteisö.

9 §

Rekisteröinti

Rekisteriin tallennetaan asianosaisen hakemuksesta ainakin seuraavat tiedot:

3) postiosoite, mahdollinen sähköpostiosoite, mahdollinen verkkosivusto ja puhelinnumero sekä tieto tilintarkastusyhteisöstä, jonka palveluksessa luonnollinen henkilö on;

4 a) tieto hyväksymisestä kestävyysraportointitarkastajaksi sekä hyväksymisajankohta ja hyväksymisen päättymisajankohta;

4 b) tieto rekisteröimisestä kestävyystarkastusyhteisöksi sekä rekisteröimisajankohta ja rekisteröimisen päättymisajankohta;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

4 c) tieto rekisteröinnistä ETA-valtiossa tai Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa, mukaan lukien rekisteröintiviranomaisen nimi ja rekisteröintinumero sekä tieto siitä, koskeeko rekisteröinti lakisääteistä tilintarkastusta, kestävyysraportointivarmennusta vai molempia;

Tiedot säilytetään tilintarkastajarekisterissä seuraavasti:

1) 2 momentin 1, 2, 4, 4 a – 4 c ja 5 kohdassa tarkoitettuja tietoja säilytetään 30 vuotta siitä, kun hyväksyminen on kokonaan lakkautettu 7 §:n nojalla tai peruutettu 10 luvun 2 §:n nojalla lainvoimaisella päätöksellä;

Mitä 4 momentissa säädetään, sovelletaan myös ETA-valtiossa hyväksytyyn ja rekisteröityyn kestävyystarkastusyhteisöön, jonka päävastuullinen kestävyystarkastaja täyttää 1 a §:ssä säädettyt hyväksymisedellytykset. Mitä 5 momentissa säädetään, sovelletaan myös muussa kuin ETA-valtiossa hyväksytyyn ja rekisteröityyn kestävyysraportointitarkastajaan ja kestävyystarkastusyhteisöön, joka antaa kestävyysvarmistuskertomuksen muussa kuin ETA-valtiossa rekisteröidyn yhteisön kestävyysraportista tai konsernikestävyysraportista.

9 a §

ETA:n ulkopuolisten tilintarkastusyhteisöjen ja tilintarkastajien rekisteröintiedellytykset

ETA:n ulkopuolisen tilintarkastusyhteisön merkitseminen 9 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin lakisääteisen tilintarkastuksen osalta edellyttää, että:

1) tilintarkastusyhteisön hallituksen tai tätä vastaavan toimielimen jäsenten enemmistö täyttää tilintarkastusdirektiivin 4–10 artiklaa vastaavat vaatimukset, lukuun ottamatta 7 artiklan 2 kohdan, 8 artiklan 3 kohdan ja 10 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan vaatimuksia;

2) tilintarkastusyhteisön puolesta tilintarkastuksen suorittava ETA:n ulkopuolinen tilintarkastaja täyttää 1 kohdassa säädettyt vaatimukset;

3) tilintarkastuksessa noudatetaan kansainvälisiä tilintarkastusstandardeja ja tilintarkastusdirektiivin 22, 22 b ja 25 artiklassa säädettyjä vaatimuksia tai vastaavia standardeja ja vaatimuksia;

4) tilintarkastusyhteisö julkistaa verkkosivustollaan vuotuisen avoimuusraportin, joka sisältää Euroopan unionin tilintarkastusasetuksen 13 artiklassa tarkoitettut tiedot, tai noudattaa mainittua artiklaa vastaavia vaatimuksia tietojen antamisesta.

ETA:n ulkopuolisen tilintarkastusyhteisön merkitseminen 9 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin kestävyysraportointivarmennuksen osalta edellyttää, että:

1) tilintarkastusyhteisön hallituksen tai tätä vastaavan toimielimen jäsenten enemmistö täyttää tilintarkastusdirektiivin 4–10 artiklaa vastaavat vaatimukset;

2) tilintarkastusyhteisön puolesta kestävyysraportointivarmennuksen suorittava ETA:n ulkopuolinen tilintarkastaja täyttää 1 kohdassa tarkoitettut vaatimukset;

3) kestävyysraportointivarmennuksessa noudatetaan kestävyysvarmennusstandardeja ja tilintarkastusdirektiivin 22, 22 b, 25 ja 25 b artiklassa säädettyjä vaatimuksia tai niitä vastaavia standardeja ja vaatimuksia;

4) tilintarkastusyhteisö julkistaa verkkosivustollaan vuotuisen avoimuusraportin, joka sisältää Euroopan unionin tilintarkastusasetuksen 13 artiklassa tarkoitettut tiedot, tai noudattaa mainittua artiklaa vastaavia vaatimuksia tietojen antamisesta.

ETA:n ulkopuolisen tilintarkastajan merkitseminen 9 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin lakisääteisen tilintarkastuksen osalta edellyttää, että:

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

1) hän täyttää tilintarkastusdirektiivin 4–10 artiklaa vastaavat vaatimukset, lukuun ottamatta 7 artiklan 2 kohdan, 8 artiklan 3 kohdan ja 10 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan vaatimuksia;

2) tilintarkastuksessa noudatetaan kansainvälisiä tilintarkastusstandardeja ja tilintarkastusdirektiivin 22, 22 b ja 25 artiklassa säädettyjä vaatimuksia tai vastaavia standardeja ja vaatimuksia;

3) tilintarkastaja julkistaa verkkosivustollaan vuotuisen avoimuusraportin, joka sisältää Euroopan unionin tilintarkastusasetuksen 13 artiklassa tarkoitettut tiedot, tai noudattaa mainittua artiklaa vastaavia vaatimuksia tietojen antamisesta.

ETA:n ulkopuolisen tilintarkastajan merkitseminen 9 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin kestävyysraportointivarmennuksen osalta edellyttää, että:

1) hän täyttää tilintarkastusdirektiivin 4–10 artiklaa vastaavat vaatimukset;

2) kestävyysraportointivarmennamisessa noudatetaan kestävyysvarmennusstandardeja ja tilintarkastusdirektiivin 22, 22 b, 25 ja 25 b artiklassa säädettyjä vaatimuksia tai niitä vastaavia standardeja ja vaatimuksia;

3) tilintarkastaja julkistaa verkkosivustollaan vuotuisen avoimuusraportin, joka sisältää Euroopan unionin tilintarkastusasetuksen 13 artiklassa tarkoitettut tiedot, tai noudattaa mainittua artiklaa vastaavia vaatimuksia tietojen antamisesta.

Tiedot ETA:n ulkopuolisista tilintarkastusyhteisöistä ja tilintarkastajista on merkittävä rekisteriin siten, että ne erottuvat ETA-valtioissa hyväksytyjen ja rekisteröityjen tilintarkastusyhteisöjen ja tilintarkastajien tiedoista.

10 §

Velvollisuus ilmoittaa hyväksymisedellytysten ja rekisteritietojen muutoksista

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan myös kestävyysraportointitarkastajaan.

7 luku

Ohjaus, kehittäminen ja valvonta

10 §

Luvun säännösten soveltaminen kestävyysraportointitarkastajaan

Mitä tässä luvussa säädetään tilintarkastajasta, sovelletaan myös kestävyysraportointitarkastajaan.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

8 luku

Valvontavaltuudet

8 §

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen

Asiantuntijalla on oltava kulloisenkin tehtävän laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus. Jos asiantuntija toimii ulkopuolisena laaduntarkastajana, hänellä on oltava hyvä perehtyneisyys tilintarkastukseen ja laaduntarkastukseen pätevöittävä erityiskoulutus. Jos kyse on kestävyysraportointivarmennuksen laaduntarkastuksesta, asiantuntijan tulee olla hyvin perehtynyt myös kestävyysseikkoihin.

9 §

Luvun säännösten soveltaminen kestävyysraportointitarkastajaan

Mitä edellä tässä luvussa säädetään valvontavaltuuksista, sovelletaan myös kestävyysraportointitarkastajaan.

9 luku

Tietojen luovuttaminen ja viranomaisyhteistyö

4 §

Luvun säännösten soveltaminen kestävyysraportointitarkastajaan

Mitä tässä luvussa säädetään tilintarkastajasta, sovelletaan myös kestävyysraportointitarkastajaan.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

10 luku

Seuraamukset

1 §

Huomautus ja varoitus

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään tilintarkastajasta, sovelletaan myös kestävyysraportointitarkastajaan.

2 §

Hyväksymisen peruuttaminen

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan kestävyysraportointitarkastajaan, joka ei täytä hyväksymisen edellytyksiä tai on tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta menetellyt olennaisesti tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä taikka muussa lainsäädännössä olevien kestävyysraportointivarmen tamista koskevien säännösten vastaisesti. Jos 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu peruste liittyy tilintarkastajan toimintaan KHT- tai JHT-tilintarkastajaa taikka kestävyysraportointitarkastajaa edellyttävässä tehtävässä ja luonnollisella henkilöllä on edelleen edellytykset toimia tilintarkastajana, tilintarkastuslautakunnan tulee peruuttaa ainoastaan kyseisen erikois pätevyyden hyväksyminen.

Mitä 3–6 momentissa säädetään, sovelletaan myös kestävyysraportointitarkastajaan.

3 a §

Määräaikainen kieltö toimia kestävyysraportointitarkastajana

Jos tilintarkastuslautakunta katsoo, että varoitus on liian lievä ja hyväksymisen peruuttaminen on liian ankara seuraamus, tilintarkastuslautakunta voi kieltää kestävyysraportointitarkastajaa tai päivastuullista kestävyysraportointitarkastajaa allekirjoittamasta kestävyysvarmennuskertomuksia ja osallistumasta kestävyysraportoinnin varmentamista koskeviin toimeksiantoihin enintään kolmen vuoden määräajaksi.

4 §

Määräaikainen kieltö toimia tilintarkastusyhteisön hallintoelimissä

Tilintarkastuslautakunta voi kieltää tilintarkastajalta, kestävyysraportointitarkastajalta tai tilintarkastusyhteisön muulta osakkaalta tai jäseneltä osallistumisen tilintarkastusyhteisön yhteisöoikeudelliseen hallintoelimeen enintään kolmen vuoden määräajaksi, jos hän on osallistunut kyseisen hallintoelimen jäsenenä erityisen moittavalla tavalla sellaisen päätöksen tekoon, joka on **Eu-**

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

roopan unionin tilintarkastusasetuksen tai tämän lain taikka niiden nojalla annettujen säännösten vastainen.

5 §

Seuraamusmaksu ja sen määrääminen

Tilintarkastuslautakunta voi määrätä seuraamusmaksun, jos tilintarkastaja tai kestävyysraportointitarkastaja rikkoo 4 luvun 11 tai 11 a §:ssä tarkoitettuja määräaikoja.

Seuraamusmaksu 4 luvun 11 tai 11 a §:ssä tarkoitetun määräajan rikkomisesta on enintään 50 000 euroa.

7 §

Seuraamuksista päätettäessä huomioon otettavat seikat

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään tilintarkastajasta, sovelletaan myös kestävyysraportointitarkastajaan.

9 a §

Korvausvelvollisuus kestävyysraportointivarmenamisessa aiheutetusta vahingosta

Kestävyysraportointitarkastaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on 1 luvun 1 §:n 7 momentissa tarkoitettua tehtävää suorittaessaan aiheuttanut tahallisesti tai huolimattomuudesta yhteisölle. Sama koskee vahinkoa, joka on tässä tai muussa laissa kestävyysraportointivarmenamisesta annettua säännöstä rikkomalla aiheutettu yhteisön osakkaalle, yhtiömiehelle tai jäsenelle taikka muulle henkilölle. Kestävyysraportointitarkastaja vastaa myös vahingosta, jonka hänen apulaisensa tahallisesti tai huolimattomuudesta on aiheuttanut.

Jos kestävyysraportoinnin varmentajana on kestävyystarkastusyhteisö, vahingosta vastaavat kestävyystarkastusyhteisö sekä se, jolla on päävastuu kestävyysraportoinnin varmennuksen toimittamisesta.

Vahingonkorvauksen sovittelusta sekä korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken säädetään vahingonkorvauslaissa.

10 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan 6 luvun 6 §:n vastaisesti käyttää tilintarkastajan tai kestävyysraportointitarkastajan nimikettä tai muuta nimitystä, jonka perusteella voidaan virheellisesti olettaa hänen olevan tilintarkastaja tai kestävyysraportointitarkastaja, on tuomittava *tilintarkastajan ammattinimik-*

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

keen luvattomasta käyttämisestä tai kestävyystarkastajan ammattinimikkeen luvattomasta käyttämisestä sakkoon.

Rangaistus 4 luvun 8 §:ssä säädetyn tilintarkastajan salassapitovelvollisuuden ja mainitun luvun 8 a §:ssä säädetyn kestävyysraportointivarmentamista koskevan salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 30 luvun 5 tai 6 §:n mukaan taikka jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

11 luku

Erinäiset säännökset

1 §

Muutoksenhaku

Tilintarkastusvalvonnan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Tilintarkastuslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Tilintarkastuslautakunnalla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on muuttanut tai kumonnut päätöksen, joka koskee:

- 1) 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettua huomautusta tai varoitusta;
- 2) 10 luvun 2 §:ssä tarkoitettu hyväksymisen peruuttamista;
- 3) 10 luvun 3 §:ssä tarkoitettua määräaikaista kieltoa toimia tilintarkastajana;
- 4) 10 luvun 3 a §:ssä tarkoitettua määräaikaista kieltoa toimia kestävyysraportointitarkastajana;
- 5) 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettua määräaikaista kieltoa toimia tilintarkastusyhteisön hallintoelimiissä;
- 6) 10 luvun 5 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Siihen, joka on hyväksytty tilintarkastajaksi ennen 1 päivää tammikuuta 2024 tai, jonka hyväksymismenettely on vireillä ennen 1 päivää tammikuuta 2024 ja joka hyväksytään tilintarkastajaksi ennen 1 päivää tammikuuta 2026, ei sovelleta tämän lain 6 luvun 3 a §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa eikä 2 momenttia.

Ennen 1 päivää tammikuuta 2026 tilintarkastajaksi hyväksytty saa kelpoisuuden ja rekisteröidään hakemuksesta kestävyysraportointitarkastajaksi, jos hän osoittaa, että hänellä on edellytyk-

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

set toimia kestävyysraportoinnin tarkastajana hankkimalla riittävät tiedot kestävyysraportoinnista ja kestävyysraportointivarmentamisesta. Riittävät tiedot voi hankkia osallistumalla tilintarkastajien ammattijärjestön tai muun tahon ammatilliseen koulutukseen, joka käsittää vähintään 30 tunnin opiskelua kestävyysraportointia ja sen varmennusta koskevista aiheista. Tässä momentissa tarkoitettu hakemus on tehtävä ennen 1 päivää tammikuuta 2028.

3.

Laki

tilintarkastajan vuosimaksusta ja laadunvalvonnan maksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tilintarkastajan vuosimaksusta ja laadunvalvonnan maksuista annetun lain (1512/2015) 10 §:n 3 momentti,
muutetaan 1 §, 2 §:n otsikko, 3 §:n 2 momentti ja 10 §:n 2 momentti sekä
lisätään 2 §:ään uusi 5 momentti ja 5 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

1 §

Tarkoitus ja soveltamisala

Tässä laissa säädetään valtiolle suoritettavista maksuista, jotka peritään:

- 1) vuosimaksuna tilintarkastajalta, JHTT-tilintarkastajalta ja kestävyysraportointitarkastajalta sekä tilintarkastusyhteisöltä ja JHTT-yhteisöltä;
- 2) laadunvalvonnan perusmaksuna tilintarkastajalta, JHTT-tilintarkastajalta sekä tilintarkastusyhteisöltä ja JHTT-yhteisöltä; ja
- 3) laadunvarmistuksen valvontamaksuna tilintarkastajalta, JHTT-tilintarkastajalta ja kestävyysraportointitarkastajalta sekä tilintarkastusyhteisöltä ja JHTT-yhteisöltä.

Muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista tilintarkastajamaksuista säädetään tilintarkastuslain (1141/2015) 11 luvun 2 §:n 1 momentissa.

Tässä laissa sovelletaan tilintarkastuslain 1 luvun 2 §:n mukaisia tilintarkastajan, HT-tilintarkastajan, KHT-tilintarkastajan, JHT-tilintarkastajan, kestävyysraportointitarkastajan, tilintarkastusyhteisön ja kestävyystarkastusyhteisön sekä konsernin määritelmiä.

Tässä laissa tarkoitetaan JHTT-tilintarkastajalla tai JHTT-yhteisöllä tilintarkastuslain 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettuun tilintarkastajarekisteriin merkittyä JHTT-tilintarkastajaa tai JHTT-yhteisöä.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

2 §

Tilintarkastajan ja kestävyysraportointitarkastajan vuosimaksu

Kestävyysraportointitarkastajalta peritään perusvuosimaksun lisäksi lisävuosimaksua 240 euroa.

3 §

Tilintarkastusyhteisön ja JHTT-yhteisön vuosimaksu

Tilintarkastusyhteisöltä ja JHTT-yhteisöltä peritään perusvuosimaksua 1 150 euroa, minkä lisäksi peritään lisävuosimaksua niiden yhteisössä tilikauden aikana toimivien luonnollisten henkilöiden, jotka ovat tilintarkastajia, keskimääräisen lukumäärän perusteella 260 euroa kutakin henkilöä kohden kaksi henkilöä ylittävältä määrältä. Sellaisesta tilintarkastajasta, jolla on kestävyysraportointitarkastajan erityispätevyys, peritään edellä tässä momentissa tarkoitettuna lisävuosimaksuna 520 euroa.

5 §

Laadunvarmistuksen valvontamaksu

Mitä edellä 1 momentissa säädetään, koskee myös kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitetun kestävyysraportoinnin varmennusta, kestävyysraportointitarkastajaa ja kestävyystarkastusyhteisöä. Laadunvarmistuksen valvontamaksua peritään 1 momentissa säädetyn lisäksi, jos kestävyysraportointitarkastaja tai kestävyystarkastusyhteisö on toiminut kestävyysraportoinnin varmentajana muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa yhteisössä tai säätiössä. Valvontamaksu on 0,1 prosenttia kestävyysraportointitarkastajan tai kestävyystarkastusyhteisön viimeksi kuluneen tilikauden kestävyysraportoinnin varmennuspalkkioista lisätynä 2,9 prosentilla siitä kestävyysraportointitarkastajan tai kestävyystarkastusyhteisön viimeksi kuluneen tilikauden kestävyysraportoinnin varmennuspalkkiosta, joka johtuu 1 momentissa mainittujen yhteisöjen tai säätiöiden kestävyysraportoinnin varmennuksesta. Jos kestävyysraportoinnin varmennuksen kohteena oleva yhteisö tai säätiö on konsernin emoyritys, kestävyysraportoinnin varmennuspalkkio käsittää myös emoyrityksen konsernikestävyysraportin varmennuksesta johtuvan palkkion.

10 §

Muutoksenhaku

Patentti- ja rekisterihallituksen oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomiois-

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

tuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

osakeyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan osakeyhtiölain (624/2006) 6 luvun 16 a §:n 1 – 3 momentti sekä 16 b ja 16 c §, sellaisina kuin ne ovat, 6 luvun 16 a §:n 1 ja 2 momentti laissa 512/2019 sekä 3 momentti laissa 1378/2016 sekä 16 b ja 16 c § laissa 623/2016, sekä lisätään 6 lukuun uusi 16 d–16 f § ja 7 lukuun uusi 6 a § seuraavasti:

6 luku

Osakeyhtiön johto ja edustaminen

16 a §

Hallituksen tehtävät pörssiyhtiössä ja muussa yleisen edun kannalta merkittävässä yhtiössä

Jos yhtiö on kirjanpitolain 1 luvun 9 §:ssä tarkoitettu ~~pörssiyhtiö tai muu~~ yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö, sen hallituksen tehtävänä on sekä taloudellisen raportoinnin ja tarkastuksen että kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitettujen kestävyysseikkoja koskevan raportoinnin (*kestävyysraportointi*) ja sen tilintarkastuslaissa tarkoitettujen varmentamisen (*kestävyysraportointivarmentaminen*), osalta erityisesti seurata ja arvioida:

- 1) yhtiön raportointijärjestelmää;
- 2) yhtiön sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta;
- 3) miten yhtiön ja sen lähipiiriin kuuluvan kesken tehtävät sopimukset ja muut oikeustoimet täyttävät 5 luvun 14 a §:n ja 6 luvun 4 a §:n esteellisyysäännösten soveltamatta jättämisen vaatimukset yhtiön tavanomaiseen toimintaan kuulumisesta ja markkinaehdoista;
- 4) tilintarkastajan riippumattomuutta ja erityisesti tämän harjoittamaa muiden kuin tilintarkastusta ja kestävyysraportointivarmentamista koskevien palvelujen tarjoamista.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

Edellä 1 momentissa mainittujen tehtävien lisäksi hallituksen on seurattava yhtiön tilintarkastusta ja valmistettava yhtiön tilintarkastajan valinta sekä tarvittaessa seurattava kestävyysraportointivarmentamista ja valmistettava tilintarkastuslain 2 luvun 2 a §:ssä tarkoitetun kestävyysraportointitarkastajan valinta. Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen toimien sisäiseen valvontaan ei saa ottaa osaa hallituksen jäsen, joka on lähipiirisuhteessa valvonnan kohteena olevaan toimeen.

Mitä 1 momentin 4 kohdassa ja 2 momentissa säädetään, ei koske:

- 1) yhtiötä, jonka emoyhteisössä hoidetaan kyseiset tehtävät;
- 2) siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (*yhteissijoitusyritykset*) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua yhteissijoitusyritystä tai vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/61/EU 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua vaihtoehtoista sijoitusrahastoa;
- 3) yhteisöä, jonka ainoa tarkoitus on laskea liikkeelle arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129 täydentämisestä esitteen muodon, sisällön, tarkastuksen ja hyväksymisen osalta sekä komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 kumoamisesta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/980 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja omaisuusvakuudellisia arvopapereita.

16 b §

Tarkastusvaliokunta ja sen jäsenet yleisen edun kannalta merkittävässä yhtiössä

Yhtiössä voi olla hallituksen jäsenistä koostuva tarkastusvaliokunta, jonka tehtävänä on 16 a §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen hallituksen tehtävien valmistelu siten kuin 16 c–16 e §:ssä säädetään. Jos tarkastusvaliokuntaa ei ole, tehtävien valmistelu kuuluu koko hallitukselle. Tarkastusvaliokunnan tehtävät voi hoitaa hallituksen toinen valiokunta, jonka kokoonpano täyttää 2 momentissa säädetyt vaatimukset.

Tarkastusvaliokunnan jäsen ei saa osallistua yhtiön tai sen konsernitilinpäätökseen yhdisteltävän yhteisön tai säätiön päivittäiseen johtamiseen. Vähintään yhdellä tarkastusvaliokunnan jäsenellä on oltava laskentatoimen tai tilintarkastuksen asiantuntemusta. Tarkastusvaliokunnalla on kokonaisuutena oltava yhtiön toimialan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus.

16 c §

Tarkastusvaliokunnan tehtävät tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen osalta

Edellä 16 a §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen osalta tarkastusvaliokunta esittää hallitukselle:

- 1) tulokset tilintarkastuksesta ja kestävyysraportointivarmentamisesta;
- 2) käsityksensä siitä, millä tavoin tilintarkastus ja kestävyysraportointivarmentaminen on lisännyt raportoinnin luotettavuutta;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

3) käsityksensä valiokunnan roolista tilintarkastusta ja kestävyysraportointivarmentamista koskevan menettelyn aikana.

16 d §

Tarkastusvaliokunnan tehtävät raportointimenettelyn aikana

Edellä 16 a §:n 1 momentissa tarkoitetun taloudellisen raportoinnin ja kestävyysraportoinnin osalta tarkastusvaliokunta seuraa:

- 1) menettelyjä taloudellisessa raportoinnissa ja kestävyysraportoinnissa;
- 2) menettelyjä kirjanpitolain 7 luvun 22–25 §:ssä tarkoitettussa digitaalisessa raportoisessa ja mainitun luvun 2 §:n ~~1 momentin~~ 8 kohdassa tarkoitettujen kestävyysraportointistandardien mukaisesti raportoitavien tietojen tunnistamisessa;
- 3) sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä riskienhallinnan tehokkuutta 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa menettelyissä;
- 4) tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen toteuttamista.

16 e §

Tarkastusvaliokunnan tehtävät tilintarkastajan valinnassa ja riippumattomuuden seurannassa

Edellä 16 a §:n 2 momentissa tarkoitetun tilintarkastajan valinnan osalta tarkastusvaliokunta järjestää valintamenettelyn ja antaa hallitukselle suosituksensa tilintarkastajasta yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisääteistä tilintarkastusta koskevista erityisvaatimuksista ja komission päätöksen 2005/909/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 537/2014 16 artiklan mukaisesti, jollei tätä tehtävää ole määrätty nimitysvaliokunnalle tai muulle valiokunnalle mainitun artiklan 8 kohdan mukaisesti.

Edellä 16 a §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun tilintarkastajan riippumattomuuden seuraamisen osalta tarkastusvaliokunta arvioi tilintarkastajan riippumattomuutta ja erityisesti sitä, onko muiden kuin tilintarkastuspalvelujen tarjoaminen yhtiölle hyväksyttävää 1 momentissa mainitun asetuksen 5 artiklan mukaisesti. **Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös kestävyysraportoinnin varmentajaa.**

16 f §

Poikkeukset kestävyysraportointia koskevista velvollisuuksista

Mitä 16 a–16 e §:ssä säädetään kestävyysraportointiin ja kestävyysraportointivarmentamiseen liittyvistä tehtävistä, ei sovelleta yhtiöön, joka on kooltaan kirjanpitolain 1 luvun 4 b §:ssä tarkoitettu mikroyritys, ellei se julkista kestävyysraporttia.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

7 luku

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

Tilintarkastus

6 a §

Erityinen velvollisuus valita kestävyysraportoinnin varmentaja

Yhtiökokouksen on valittava kestävyysraportoinnille varmentaja, jos **yhtiöllä on kirjanpitolain 7 luvussa säädetty velvollisuus laatia kestävyysraportti.**

Kestävyysraportoinnin varmentajaksi voidaan valita tilintarkastuslaissa tarkoitettu kestävyysraportointitarkastaja tai kestävyystarkastusyhteisö. Edellä 2 §:ssä tarkoitettu tilintarkastaja voidaan valita myös tähän tehtävään, jos hänellä on kestävyysraportointitarkastajan erikoispätevyys.

Mitä 4 §:ssä säädetään tilintarkastajan toimikaudesta, sovelletaan myös kestävyysraportoinnin tarkastajaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sen estämättä, mitä tämän lain 7 luvun 6 a §:ssä säädetään, sillä tilikaudella, jolta osakeyhtiön on laadittava ensimmäinen kestävyysraporttinsa, kestävyysraportoinnin varmentajana voi toimia osakeyhtiön tilintarkastaja, jos:

1) tällä on tilintarkastuslain 6 luvun 1 a §:ssä tarkoitettu kestävyysraportointitarkastajan erikoispätevyys; tai

2) tämä on hankkinut tilintarkastuslain muuttamisesta annetun lain (/) **voimaantulosäännöksen 3** momentin mukaisesti riittävät tiedot kestävyysraportoinnista ja kestävyysraportointivarmentamisesta.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös päävästuulliseen tilintarkastajaan, jos tilintarkastusyhteisö on valittu tilintarkastajaksi.

5.

Laki

osuuskuntalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan osuuskuntalain (421/2013) 6 luvun 16 a–16 c §,

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

sellaisina kuin ne ovat, 6 luvun 16 a § laissa 1379/2016 sekä 6 luvun 16 b ja 16 c § laissa 624/2016, sekä

lisätään 6 lukuun uusi 16 d–16 f § ja 7 lukuun uusi 6 a § seuraavasti:

6 luku

Osuuskunnan johto ja edustaminen

16 a §

Hallituksen tehtävät yleisen edun kannalta merkittävässä osuuskunnassa

Jos osuuskunta on kirjanpitolain 1 luvun 9 §:ssä tarkoitettu yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö, sen hallituksen tehtävänä on sekä taloudellisen raportoinnin ja tarkastuksen että kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitetun kestävyysseikkoja koskevan raportoinnin (*kestävyysraportointi*) ja sen tilintarkastuslaissa tarkoitetun varmentamisen (*kestävyysraportointivarmentaminen*) osalta erityisesti seurata ja arvioida:

- 1) osuuskunnan raportointijärjestelmää;
- 2) osuuskunnan sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta;
- 3) tilintarkastajan riippumattomuutta ja erityisesti tämän harjoittamaa muiden kuin tilintarkastusta ja kestävyysraportointivarmentamista koskevien palvelujen tarjoamista.

Edellä 1 momentissa mainittujen tehtävien lisäksi hallituksen on seurattava osuuskunnan tilintarkastusta ja valmisteltava osuuskunnan tilintarkastajan valinta sekä tarvittaessa seurattava kestävyysraportointivarmentamista ja valmisteltava tilintarkastuslain 2 luvun 2 a §:ssä tarkoitettua kestävyysraportointitarkastajan valinta.

Mitä 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentissa säädetään, ei koske:

- 1) osuuskuntaa, jonka emoyhteisössä hoidetaan kyseiset tehtävät;
- 2) siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (*yhteissijoitusyritykset*) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua yhteissijoitusyritystä tai vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/61/EU 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua vaihtoehtoista sijoitusrahastoa;

3) yhteisöä, jonka ainoa tarkoitus on laskea liikkeelle arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129 täydentämisestä esitteen muodon, sisällön, tarkastuksen ja hyväksymisen osalta sekä komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 kumoamisesta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/980 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja omaisuusvakuudellisia arvopapereita.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

16 b §

Tarkastusvaliokunta ja sen jäsenet yleisen edun kannalta merkittävässä osuuskunnassa

Osuuskunnassa voi olla hallituksen jäsenistä koostuva tarkastusvaliokunta, jonka tehtävänä on 16 a §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen hallituksen tehtävien valmistelu siten kuin 16 c–16 e §:ssä säädetään. Jos tarkastusvaliokuntaa ei ole, tehtävien valmistelu kuuluu koko hallitukselle. Tarkastusvaliokunnan tehtävät voi hoitaa hallituksen toinen valiokunta, jonka kokoonpano täyttää 2 momentin vaatimukset.

Tarkastusvaliokunnan jäsen ei saa osallistua osuuskunnan tai sen konsernitilinpäätökseen yhdisteltävän yhteisön tai säätiön päivittäiseen johtamiseen. Vähintään yhdellä tarkastusvaliokunnan jäsenellä on oltava laskentatoimen tai tilintarkastuksen asiantuntemusta. Tarkastusvaliokunnalla on kokonaisuutena oltava osuuskunnan toimialan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus.

16 c §

Tarkastusvaliokunnan tehtävät tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen osalta

Edellä 16 a §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen osalta tarkastusvaliokunta esittää hallitukselle:

- 1) tulokset tilintarkastuksesta ja kestävyysraportointivarmentamisesta;
- 2) käsityksensä siitä, millä tavoin tilintarkastus ja kestävyysraportointivarmentaminen on liittänyt raportoinnin luotettavuutta;
- 3) käsityksensä valiokunnan roolista tilintarkastusta ja kestävyysraportointivarmentamista koskevan menettelyn aikana.

16 d §

Tarkastusvaliokunnan tehtävät raportointimenettelyn aikana

Edellä 16 a §:n 1 momentissa tarkoitetun taloudellisen raportoinnin ja kestävyysraportoinnin osalta tarkastusvaliokunta seuraa:

- 1) menettelyjä taloudellisessa raportoinnissa ja kestävyysraportoinnissa;
- 2) menettelyjä kirjanpitolain 7 luvun 22 – 25 §:ssä tarkoitettussa digitaalisessa raportoinnissa ja mainitun luvun 2 §:n ~~1 momentin~~ 8 kohdassa tarkoitettujen kestävyysraportointistandardien mukaisesti raportoitavien tietojen tunnistamisessa;
- 3) sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä riskienhallinnan tehokkuutta 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa menettelyissä;
- 4) tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen toteuttamista.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

16 e §

Tarkastusvaliokunnan tehtävät tilintarkastajan valinnassa ja riippumattomuuden seurannassa

Edellä 16 a §:n 2 momentissa tarkoitetun tilintarkastajan valinnan osalta tarkastusvaliokunta järjestää valintamenettelyn ja antaa hallitukselle suosituksensa tilintarkastajasta yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisääteistä tilintarkastusta koskevista erityisvaatimuksista ja komission päätöksen 2005/909/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 537/2014 16 artiklan mukaisesti, jollei tätä tehtävää ole määrätty nimitysvaliokunnalle tai muulle valiokunnalle mainitun artiklan 8 kohdan mukaisesti.

Edellä 16 a §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun tilintarkastajan riippumattomuuden seuraamisen osalta tarkastusvaliokunta arvioi tilintarkastajan riippumattomuutta ja erityisesti sitä, onko muiden kuin tilintarkastuspalvelujen tarjoaminen osuuskunnalle hyväksyttävää 1 momentissa mainitun asetuksen 5 artiklan mukaisesti. **Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös kestävyysraportoinnin varmentajaa.**

16 f §

Poikkeukset kestävyysraportointia koskevista velvollisuuksista

Mitä 16 a–16 e §:ssä säädetään kestävyysraportointiin ja kestävyysraportointivarmentamiseen liittyvistä tehtävistä, ei sovelleta osuuskuntaan, joka on kooltaan kirjanpitolain 1 luvun 4 b §:ssä tarkoitettu mikroyritys, ellei se julkista kestävyysraporttia.

7 luku

Tilintarkastus, toiminnantarkastus, jäsenen tarkastusoikeus ja erityinen tarkastus

Tilintarkastus

6 a §

Erityinen velvollisuus valita kestävyysraportoinnin varmentaja

Yhtiökokouksen on valittava kestävyysraportoinnille varmentaja, jos **osuuskunnalla on kirjanpitolain 7 luvussa säädetty velvollisuus laatia kestävyysraportti.**

Kestävyysraportoinnin varmentajaksi voidaan valita tilintarkastuslaissa tarkoitettu kestävyysraportointitarkastaja tai kestävyystarkastusyhteisö. Edellä 2 §:ssä tarkoitettu tilintarkastaja voidaan valita myös tähän tehtävään, jos hänellä on kestävyysraportointitarkastajan erikoispätevyys.

Mitä 4 §:ssä säädetään tilintarkastajan toimikaudesta, sovelletaan myös kestävyysraportoinnin varmentajaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

Sen estämättä, mitä tämän lain 7 luvun 6 a §:ssä säädetään, sillä tilikaudella, jolta osuuskunnan on laadittava ensimmäinen kestävyysraporttinsa, kestävyysraportoinnin varmentajana voi toimia osuuskunnan tilintarkastaja, jos:

1) tällä on tilintarkastuslain 6 luvun 1 a §:ssä tarkoitettu kestävyysraportointitarkastajan erikoispätevyys; tai

2) tämä on hankkinut tilintarkastuslain muuttamisesta annetun lain (/) voimaantulosäännöksen 3 momentin mukaisesti riittävät tiedot kestävyysraportoinnista ja kestävyysraportointivarmentamisesta.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös päävastuulliseen tilintarkastajaan, jos tilintarkastusyhteisö on valittu tilintarkastajaksi

6.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 9 luvun 5 §:n 3–5 momentti, 12 luvun 1 §:n 2 momentti, 13 §:n otsikko ja pykälän 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 9 luvun 5 §:n 5 momentti laissa 637/2016, 12 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 1624/2015 ja 13 §:n 1 momentti laissa 866/2018, sekä

lisätään 9 luvun 5 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 637/2016 ja 1233/2018, uusi 6 momentti ja lukuun uusi 5 a–5 d §, 12 luvun 5 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1073/2017, uusi 2 momentti ja 13 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 637/2016 ja 866/2018, uusi 5 momentti seuraavasti:

9 luku

Riskien hallinta

5 §

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan on avustettava hallitusta taloudellisen raportoinnin ja tilintarkastuksen sekä kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitettun kestävyysseikkoja koskevan raportoinnin (*kestävyysra-*

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

portointi) ja sen tilintarkastuslaissa tarkoitetun varmentamisen (*kestävyysraportointivarmentaminen*) osalta ainakin seuraavien asioiden seuraamisessa, valvomisessa ja valmistelussa:

- 1) luottolaitoksen raportointijärjestelmä;
- 2) sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä riskinhallintajärjestelmien tehokkuus;
- 3) tilintarkastus;
- 4) tilintarkastajan ja tilintarkastuslain 2 luvun 2 a §:ssä tarkoitetun kestävyysraportointitarkastajan riippumattomuus ja erityisesti tämän harjoittamaa muiden kuin tilintarkastusta ja kestävyysraportointivarmentamista koskevien palvelujen tarjoaminen;
- 5) tilintarkastajan ja tilintarkastuslain 2 luvun 2 a §:ssä tarkoitetun kestävyysraportointitarkastajan valinnan valmistelu.

Tarkastusvaliokunnan on myös:

- 1) annettava suosituksia tai ehdotuksia luottolaitoksen raportointijärjestelmän luotettavuuden varmistamiseksi;
- 2) otettava huomioon toimivaltaisen viranomaisen yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisäateistä tilintarkastusta koskevista erityisvaatimuksista ja komission päätöksen 2005/909/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 537/2014 26 artiklan 6 kohdan mukaisesti tekemät havainnot ja päätelmät.

Jos tarkastusvaliokuntaa ei ole tai sille ei anneta hoidettavaksi tässä pykälässä mainittuja tehtäviä, niistä vastaa hallitus taikka hallintoneuvosto siinä laajuudessa kuin nämä tehtävät yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaan kuuluvat hallintoneuvostolle.

Luottolaitoksen tarkastusvaliokuntaan ei sovelleta osakeyhtiölain 6 luvun 16 a–16 f §:ää eikä osuuskuntalain 6 luvun 16 a–16 f §:ää.

5 a §

Tarkastusvaliokunnan tehtävät tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen osalta

Edellä 5 §:n 3 momentissa tarkoitetun tilintarkastuksen ja kestävyysraportoinnin varmentamisen osalta tarkastusvaliokunta esittää hallitukselle:

- 1) tulokset tilintarkastuksesta ja kestävyysraportointivarmentamisesta;
- 2) käsityksensä siitä, millä tavoin tilintarkastus ja kestävyysraportointivarmentaminen on lisännyt raportoinnin luotettavuutta;
- 3) käsityksensä valiokunnan roolista tilintarkastusta ja kestävyysraportointivarmentamista koskevan menettelyn aikana.

5 b §

Tarkastusvaliokunnan tehtävät raportointimenettelyn aikana

Edellä 5 §:n 3 momentissa tarkoitetun taloudellisen raportoinnin ja kestävyysraportoinnin osalta tarkastusvaliokunta seuraa:

- 1) menettelyjä taloudellisessa raportoinnissa ja kestävyysraportoinnissa;
- 2) menettelyjä kirjanpitolain 7 luvun 22–25 §:ssä tarkoitetussa digitaalisessa raportoinnissa ja mainitun luvun 2 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettujen kestävyysraportointistandardien mukaisesti raportoitavien tietojen tunnistamisessa;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

3) sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä riskienhallinnan tehokkuutta 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa menettelyissä;

4) tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmen tamisen toteuttamista.

5 c §

Tarkastusvaliokunnan tehtävät tilintarkastajan valinnassa ja riippumattomuuden seurannassa

Edellä 5 §:n 3 momentissa tarkoitetun tilintarkastajan valinnan osalta tarkastusvaliokunta järjestää valintamenettelyn ja antaa hallitukselle suosituksensa tilintarkastajasta yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisäateistä tilintarkastusta koskevista erityisvaatimuksista ja komission päätöksen 2005/909/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 537/2014 16 artiklan mukaisesti, jollei tätä tehtävää ole määrätty muulle valiokunnalle mainitun artiklan 8 kohdan mukaisesti.

Edellä 5 §:n 3 momentissa tarkoitetun tilintarkastajan riippumattomuuden seuraamisen osalta tarkastusvaliokunta arvioi tilintarkastajan riippumattomuutta ja erityisesti sitä, onko muiden kuin tilintarkastuspalvelujen tarjoaminen luottolaitokselle hyväksyttävää 1 momentissa mainitun asetuksen 5 artiklan mukaisesti. **Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös kestävyysraportointin varmentajaa.**

5 d §

Poikkeukset kestävyysraportointia koskevista velvollisuuksista

Mitä 5 §:ssä ja 5 a–5 c §:ssä säädetään kestävyysraportointiin ja kestävyysraportointivarmen tamiseen liittyvistä tehtävistä, ei sovelleta luottolaitokseen, joka ei täytä kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä, ellei se julkista kestävyysraporttia.

12 luku

Tilinpäätös, puolivuosisikatsaus ja tilintarkastus

1 §

Tilinpäätöksen laadintaan sovellettavat säännökset

Kirjanpitolain 1 luvun 4 §:n 1 momenttia tilikaudesta, 3 luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohtaa rahoituslaskelman laatimisvelvollisuuden rajoittamisesta ja 3 momenttia toimintakertomuksen laatimisvelvollisuuden rajoittamisesta, 1 a §:n 1–4 momenttia toimintakertomuksen sisällöstä ja 6 §:ää tilinpäätöksen laatimisajasta, 3 §:ää pysyvien ja vaihtuvien vastaavien määritelmästä ja 4 §:ää vaihto- ja rahoitusomaisuuden määritelmästä sekä 5 luvun 2 §:ää saamisten, rahoitusvarojen ja velkojen taseeseen merkitsemisestä, 2 a §:ää rahoitusvälineiden merkitsemisestä käypään arvoon sekä käyvän arvon rahastosta, 4 §:ää tulon kirjaamisesta tuotoksi valmistusasteen perusteella ja 6 §:ää vaihto-omaisuuden hankintamenon jaksottamisesta ei sovelleta luottolaitoksen ti-

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

linpäättöksen laatimiseen. Siihen ei myöskään sovelleta osakeyhtiölain omaa pääomaa, tilinpäätöstä, toimintakertomusta ja konsernia koskevan 8 luvun 1 §:n 1 momenttia, 3 eikä 4 §:ää, 5 §:n 3 momentin 2 kohtaa eikä 6 §:ää eikä osuuskuntalain omaa pääomaa, tilinpäätöstä, toimintakertomusta ja konsernia koskevan 8 luvun 1 §:n 1 momenttia, 3 eikä 4 §:ää, 5 §:n 3 momentin 3 kohtaa eikä 6 §:ää.

5 §

Toimintakertomus

Toimintakertomuksessa annettavista kestävyystiedoista säädetään kirjanpitolain 7 luvussa.

13 §

Tilintarkastusta, tilintarkastajaa, kestävyysraportoinnin varmentamista ja kestävyysraportointitarkastajaa koskevien säännösten soveltaminen

Luottolaitoksen tilintarkastukseen, tilintarkastajaan, kestävyysraportin varmentamiseen ja kestävyysraportointitarkastajaan sovelletaan tilintarkastuslakia ja osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen tilintarkastukseen ja tilintarkastajaan lisäksi osakeyhtiölakia ja osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen tilintarkastukseen ja tilintarkastajaan osuuskuntalakea, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Jos luottolaitoksen tai sen omistusyhteisön kestävyysraportointitarkastajaa ei ole valittu tilintarkastus-, osakeyhtiö-, osuuskunta- tai muun soveltuvan lain mukaisesti, Finanssivalvonnan on määrättävä kestävyysraportointiyritykselle kelpoisuusehdot täyttävä kestävyysraportointitarkastaja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (599/2010) 9 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 616/2014 ja 1097/2017, seuraavasti:

9 §

Tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastus ja kestävyysraportointi

Keskusyhteisön tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisessa sekä tilintarkastuksessa noudatetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöksiä. Jäsenluottolaitokseen ei sovelleta, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:ssä säädetään osavuosikatsauksesta ja vuosikatsauksesta.

Keskusyhteisön on laadittava keskusyhteisön ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä tilinpäätös noudattaen kirjanpitolain 7 a luvun 1 §:ssä tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja, jollei jäljempänä tässä momentissa toisin säädetä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Siltä osin kuin kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja ei voida soveltaa yhteenliittymän erityisen rakenteen vuoksi, keskusyhteisön hallituksen on hyväksyttävä vastaavat, yhteenliittymän rakenteeseen soveltuvat tilinpäätösperiaatteet.

Keskusyhteisön tilintarkastajien on noudattaen soveltuvin osin luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöksiä tarkastettava yhdistelty tilinpäätös, joka on esiteltävä ja annettava tiedoksi keskusyhteisön varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle.

Keskusyhteisön on laadittava 2 momentin mukaisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen kokonaisuudesta toimintakertomus, joka sisältää kestävyysraportin. Toimintakertomuksen ja kestävyysraportin laatimisessa sekä kestävyysraportoinnin varmentamisessa noudatetaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvussa säädetään.

Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen on pidettävä jäljennös tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettua tilinpäätöksestä jokaisen nähtävänä ja annettava siitä jäljennöksiä noudattaen, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentissa säädetään. Keskusyhteisöstä ja jäsenluottolaitoksista ja niiden tytäryrityksistä on laadittava yhdistelty puolivuosikatsaus ja vuosikatsaus noudattaen soveltuvin osin, mitä tämän pykälän 2 momentissa ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:ssä säädetään. Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen on annettava jokaiselle sitä pyytävälle jäljennös yhdistellystä puolivuosikatsauksesta niin kuin luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 11 §:ssä säädetään.

Jäsenluottolaitoksen tulee antaa keskusyhteisölle tilinpäätöstietojen yhdistelyä ja kestävyysraportointia varten tarpeelliset tiedot. Keskusyhteisöllä ja sen tilintarkastajalla on lisäksi oikeus yhdistellyn tilinpäätöksen tarkastamista varten saada jäljennös jäsenluottolaitoksen tilintarkastusta

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

koskevista asiakirjoista sen estämättä, mitä jäsenluottolaitoksen ja sen tilintarkastajan salassapitovelvollisuudesta muualla laissa säädetään. Mitä tässä momentissa säädetään jäsenluottolaitoksesta, sovelletaan vastaavasti muuhun 2 momentissa tarkoitettuun yhteisöön.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 6 luvun 2 a §:n 1 momentti ja 7 a § sekä 8 luvun 4 §:n 2 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 6 luvun 2 a §:n 1 momentti laissa 518/2019 ja 7 a § laissa 630/2016 sekä 8 luvun 4 §:n 2 momentti laissa 1665/2015, ja
lisätään 7 lukuun siitä lailla 893/2008 kumotun 7 §:n tilalle uusi 7 § seuraavasti:

6 luku

Vakuutusyhtiön johto, hallintojärjestelmä ja varojen sijoittaminen

2 a §

Hallituksen erityiset tehtävät vakuutusyhtiössä ja pörssiyhtiössä

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään hallituksen tehtävistä, vakuutusyhtiön hallituksen tehtävänä on sekä taloudellisen raportoinnin ja tarkastuksen että kestävyysseikkoja koskevan raportoinnin ja varmentamisen osalta erityisesti seurata ja arvioida:

- 1) vakuutusyhtiön raportointijärjestelmää;
- 2) vakuutusyhtiön sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta;
- 3) miten vakuutusyhtiön ja sen lähipiiriin kuuluvan kesken tehtävät sopimukset ja muut oikeustoimet täyttävät 5 luvun 6 a §:n ja 6 luvun 4 a §:n esteellisyysäännösten soveltamatta jättämisen vaatimukset vakuutusyhtiön tavanomaiseen toimintaan kuulumisesta ja markkinaehdoista;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

4) tilintarkastajan riippumattomuutta ja erityisesti tämän harjoittamaa muiden kuin tilintarkastuspalveluiden tarjoamista ja kestävyysraportoinnin varmentamista koskevien palvelujen tarjoamista.

7 a §

Tarkastusvaliokunta

Vakuutusyhtiö huolehtii tarkastusvaliokunnan toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Tarkastusvaliokuntaan, sen tehtäviin ja tarkastusvaliokunnan jäseniin sovelletaan osakeyhtiölain 6 luvun 16 a–16 f §:ää.

7 luku

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

7 §

Erityinen velvollisuus valita kestävyysraportoinnin varmentaja

Yhtiökokouksen on valittava kestävyysraportoinnille varmentaja, jos vakuutusyhtiöllä on kirjanpitolain 7 luvussa säädetty velvollisuus laatia kestävyysraportti.

Kestävyysraportoinnin varmentajaksi voidaan valita tilintarkastuslaissa tarkoitettu kestävyysraportointitarkastaja tai kestävyystarkastusyhteisö. Edellä 2 §:ssä tarkoitettu tilintarkastaja voidaan valita myös tähän tehtävään, jos hänellä on kestävyysraportointitarkastajan erikoispätevyys.

Mitä 5 §:ssä säädetään tilintarkastajan toimikaudesta, sovelletaan myös kestävyysraportoinnin varmentajaan.

8 luku

Oma pääoma, tilinpäätös, toimintakertomus ja konserni

4 §

Kirjanpitolain soveltaminen

Vakuutusyhtiön tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen ei sovelleta kirjanpitolain 1 luvun 4 §:ää, 3 luvun 2 §:n 4 momenttia, 4 §:n 2 momenttia ja 6 §:ää, 4 luvun 1 §:n 1 momenttia ja 7 §:ää, 5 luvun 2 §:ää, 2 a §:n 6 momenttia, 13, 16 ja 17 §:ää, 7 a luvun 3 §:ää eikä 8 luvun 6 §:ää.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sen estämättä, mitä tämän lain 7 luvun 7 §:ssä säädetään, sillä tilikaudella, jolta vakuutusyhtiön on laadittava ensimmäinen kestävyysraporttinsa, kestävyysraportoinnin varmentajana voi toimia vakuutusyhtiön tilintarkastaja, jos:

1) tällä on tilintarkastuslain 6 luvun 1 a §:ssä tarkoitettu kestävyysraportointitarkastajan erikoispätevyys; tai

2) tämä on hankkinut tilintarkastuslain muuttamisesta annetun lain (/) voimaantulosäännök-sen 3 momentin mukaisesti riittävät tiedot kestävyysraportoinnista ja kestävyysraportointivarmentamisesta.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös päävastuulliseen tilintarkastajaan, jos tilintarkastusyhteisö on valittu tilintarkastajaksi.

9.

Laki

eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (946/2021) 3 luvun 3 §:n 2 momentin 6 kohta, 6 luvun 1 §:n 2 momentti ja 13 § sekä
lisätään 5 lukuun uusi 4 a § ja 6 lukuun uusi 13 a § seuraavasti:

3 luku

Eläkekassan kassankokous ja edustajisto

3 §

Varsinainen kassankokous

Varsinaisessa kassankokouksessa on:

6) valittava tilintarkastajat ja tarvittaessa kestävyysraportoinnin varmentaja;

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

5 luku

Tilintarkastus sekä erityinen tarkastus eläkekassassa

4 a §

Erityinen velvollisuus valita kestävyysraportoinnin varmentaja

Eläkesäätiössä hallituksen ja eläkekassassa kassankokouksen on valittava kestävyysraportoinnille varmentajan, jos eläkelaitoksella on kirjanpitolain 7 luvussa säädetty velvollisuus laatia kestävyysraportti.

Kestävyysraportoinnin varmentajaksi voidaan valita tilintarkastuslaissa tarkoitettu kestävyysraportointitarkastaja tai kestävyystarkastusyhteisö. Edellä 2 §:ssä tarkoitettu tilintarkastaja voidaan valita myös tähän tehtävään, jos hänellä on kestävyysraportointitarkastajan erikoispätevyys.

Mitä 4 §:ssä säädetään tilintarkastajan toimikaudesta, sovelletaan myös kestävyysraportoinnin varmentajaan.

6 luku

Tilinpäätös ja toimintakertomus

1 §

Kirjanpitolain soveltaminen

Kirjanpitolain 3 luvun 2 §:n 4 momenttia, 4 §:n 2 momenttia, 9–12 §:ää sekä 13 §:n 3 momenttia, 4 luvun 1 ja 7 §:ää, 5 luvun 2 §:ää ja 2 a §:n 6 momenttia sekä 13, 16 ja 17 §:ää, 7 luvun 22–26 §:ää, 7 a lukua sekä 8 luvun 6 §:ää ei sovelleta eläkelaitoksen tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen laatimiseen. Kirjanpitolain 3 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohtaa ei sovelleta Suomen lainsäädännön mukaisesti määräytyvän työeläkevastuun käsittelyyn. Lisäksi eläkekassan tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen ei sovelleta kirjanpitolain 1 luvun 4 §:n 1 momenttia.

13 §

Tietojen toimittaminen Finanssivalvonnalle

Eläkesäätiön on vuosittain viiden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä tai Finanssivalvonnan määräämänä myöhempänä ajankohtana toimitettava Finanssivalvonnalle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastuskertomus sekä vahvistetun kaavan mukainen tilastokertomus toiminnastaan.

Eläkekassan on vuosittain kuukauden kuluessa siitä kassan kokouksesta, jossa tilinpäätös on vahvistettu, toimitettava Finanssivalvonnalle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastuskertomus sekä vahvistetun kaavan mukainen tilastokertomus toiminnastaan.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

Jos eläkelaitoksella on velvollisuus laatia kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitettu kestävyysraportti, eläkelaitoksen on toimitettava Finanssivalvonnalle kestävyysraportti toimintakertomuksen yhteydessä sekä kestävyysvarmennuskertomus, jos se ei sisälly tilintarkastuskertomukseen.

13 a §

Eläkelaitoksen velvollisuus säilyttää ja julkistaa eräitä asiakirjoja

Eläkelaitoksen tulee säilyttää kirjanpitolain 2 luvussa säädetyllä tavalla 13 §:ssä tarkoitetuista asiakirjoista kappaleet siten, että niistä on todennettavissa hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan allekirjoitukset sekä tilintarkastuskertomuksen ja kestävyysvarmennuskertomuksen allekirjoitukset. Eläkelaitoksen tulee asettaa verkkosivustolleen maksutta yleisön saataville jäljennökset 13 §:ssä tarkoitetuista asiakirjoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sen estämättä, mitä tämän lain 5 luvun 4 a §:ssä säädetään, sillä tilikaudella, jolta eläkelaitoksen on laadittava ensimmäinen kestävyysraporttinsa, kestävyysraportoinnin varmentajana voi toimia **eläkelaitoksen** tilintarkastaja, jos:

1) tällä on tilintarkastuslain 6 luvun 1 a §:ssä tarkoitettu kestävyysraportointitarkastajan erikoispätevyys; tai

2) tämä on hankkinut tilintarkastuslain muuttamisesta annetun lain (/) **voimaantulosäännöksen 3** momentin mukaisesti riittävät tiedot kestävyysraportoinnista ja kestävyysraportointivarmentamisesta.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös päävästuulliseen tilintarkastajaan, jos tilintarkastusyhteisö on valittu tilintarkastajaksi.

10.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 174 §:n 4 kohta, 196 §:n 3 momentti ja 211 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 174 §:n 4 kohta laissa 1233/2009, 196 §:n 3 momentti laissa 1667/2015 ja 211 §:n 2 momentti laissa 913/2008, sekä

lisätään lakiin uusi 193 b ja 211 a § seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

174 §

Valtuuskunnan varsinainen kokous

Valtuuskunnan varsinaisessa kokouksessa on:

4) valittava tilintarkastajat ja mahdolliset varatilintarkastajat sekä kestävyysraportoinnin varmentaja;

193 b §

Erityinen velvollisuus valita kestävyysraportoinnin varmentaja

Valtuuskunnan kokouksen on valittava kirjanpitolain (1336/1997) 7 luvun mukaiselle kestävyysraportoinnille varmentaja.

Kestävyysraportoinnin varmentajaksi voidaan valita tilintarkastuslaissa tarkoitettu kestävyysraportointitarkastaja tai kestävyystarkastusyhteisö. Edellä 192 §:ssä tarkoitettu tilintarkastaja voidaan valita myös tähän tehtävään, jos hänellä on kestävyysraportointitarkastajan erikoispätevyys.

Mitä 193 §:ssä säädetään tilintarkastajan toimikaudesta, sovelletaan myös kestävyysraportoinnin varmentajaan.

196 §

Sovellettavat lait

Eläkekassan tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen ei sovelleta rekisteröintiä koskevaa kirjanpitolain 3 luvun 9 §:ää eikä jäljennösten antamisvelvollisuutta koskevaa 3 luvun 11 §:ää. Eläkekassan tilinpäätöksen laatimiseen ei sovelleta mainitun lain 5 luvun 2 a ja 2 b §:ää ja 7 a lukua. Eläkekassan kestävyysraportointiin ei sovelleta mainitun lain 7 luvun 22–26 §:ää.

211 §

Eläkekassan valvonta ja toiminnasta annettavat tiedot

Eläkekassan tulee vuosittain kahden viikon kuluessa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vahvistamisesta toimittaa Finanssivalvonnalle jäljennös tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta, kestävyysraportista, tilintarkastuskertomuksesta ja kestävyysvarmennuskertomuksesta sekä kertomus toiminnastaan ja tilastaan. Kertomus on toimitettava Finanssivalvonnan vahvistaman kaavan mukaisella lomakkeella.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

211 a §

Eläkekassan velvollisuus säilyttää ja julkistaa eräitä asiakirjoja

Eläkekassan tulee säilyttää kirjanpitolain 2 luvussa säädetyllä tavalla 211 §:ssä tarkoitetuista asiakirjoista kappaleet siten, että niistä on todennettavissa hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan allekirjoitukset sekä tilintarkastuskertomuksen ja kestävyysvarmennuskertomuksen allekirjoitukset. Eläkekassan tulee asettaa verkkosivustolleen maksutta yleisön saataville jäljennökset 211 §:ssä tarkoitetuista asiakirjoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sen estämättä, mitä tämän lain 193 b §:ssä säädetään, sillä tilikaudella, jolta eläkekassan on laadittava ensimmäinen kestävyysraporttinsa, kestävyysraportoinnin varmentajana voi toimia eläkekassan tilintarkastaja, jos:

1) tällä on tilintarkastuslain 6 luvun 1 a §:ssä tarkoitettu kestävyysraportointitarkastajan erikoispätevyys; tai

2) tämä on hankkinut tilintarkastuslain muuttamisesta annetun lain (/) **voimaantulosäännöksen 3** momentin mukaisesti riittävät tiedot kestävyysraportoinnista ja kestävyysraportointivarmentamisesta.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös päävästuulliseen tilintarkastajaan, jos tilintarkastusyhteisö on valittu tilintarkastajaksi.

11.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 117 §:n 2 momentin 2 kohta, 126 §:n 3 momentti ja 131 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 117 §:n 2 momentin 2 kohta ja 126 §:n 3 momentti laissa 1232/2009, sekä
lisätään lakiin uusi 128 c ja 131 a § seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

117 §

Valtuuskunnan tehtävät ja päätöksenteko

Valtuuskunnan on:

2) valittava tilintarkastaja ja mahdollinen varatilintarkastaja sekä kestävyysraportoinnin varmentaja;

126 §

Kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus

Kirjanpitolain 3 luvun 9 §:ää ei sovelleta eläkelaitoksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröintiin eikä 11 §:ää jäljennösten antamisvelvollisuuteen. Kirjanpitolain 7 luvun 22–26 §:ää ei sovelleta eläkelaitoksen kestävyysraportointiin.

128 c §

Eriytinen velvollisuus valita kestävyysraportoinnin varmentaja

Valtuuskunnan on valittava kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitetulle kestävyysraportoinnille varmentaja.

Kestävyysraportoinnin varmentajaksi voidaan valita tilintarkastuslaissa tarkoitettu kestävyysraportointitarkastaja tai kestävyystarkastusyhteisö. Edellä 128 §:ssä tarkoitettu tilintarkastaja voidaan valita myös tähän tehtävään, jos hänellä on kestävyysraportointitarkastajan erikoispätevyys.

Mitä 128 §:ssä säädetään tilintarkastajan toimikaudesta, sovelletaan myös kestävyysraportoinnin varmentajaan.

131 §

Eläkelaitoksen toiminnasta annettavat selvitykset

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulee vuosittain kahden viikon kuluessa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vahvistamisesta toimittaa jäljennös tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta, kestävyysraportista, tilintarkastuskertomuksesta ja kestävyysvarmennuskertomuksesta Finanssivalvonnalle sekä kertomus toiminnastaan ja tilastaan:

1) tämän lain alaisen muun toimintansa kuin ryhmähenkivakuutuksen osalta Eläketurvakeskukselle;

2) maatalousyrittäjien luopumisetuusia koskevien lakien alaisen toimintansa osalta maa- ja metsätalousministeriölle; sekä

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

3) koko toimintansa osalta Finanssivalvonnalle sen antamien ohjeiden mukaisesti.

131 a §

Eläkelaitoksen velvollisuus säilyttää ja julkistaa eräitä asiakirjoja

Eläkelaitoksen tulee säilyttää kirjanpitolain 2 luvussa säädetyllä tavalla 131 §:ssä tarkoitettuja asiakirjoista kappaleet siten, että niistä on todennettavissa hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan allekirjoitukset sekä tilintarkastuskertomuksen ja kestävyysvarmennuskertomuksen allekirjoitukset. Eläkelaitoksen tulee asettaa verkkosivustolleen maksutta yleisön saataville jäljennökset 131 §:ssä tarkoitettuja asiakirjoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sen estämättä, mitä tämän lain 128 c §:ssä säädetään, sillä tilikaudella, jolta eläkelaitoksen on laadittava ensimmäinen kestävyysraporttinsa, kestävyysraportoinnin varmentajana voi toimia eläkelaitoksen tilintarkastaja, jos:

1) tällä on tilintarkastuslain 6 luvun 1 a §:ssä tarkoitettu kestävyysraportointitarkastajan erikoispätevyys; tai

2) tämä on hankkinut tilintarkastuslain muuttamisesta annetun lain (/) **voimaantulosäännöksen 3** momentin mukaisesti riittävät tiedot kestävyysraportoinnista ja kestävyysraportointivarmentamisesta.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös päävästuulliseen tilintarkastajaan, jos tilintarkastusyhteisö on valittu tilintarkastajaksi.

12.

Laki

arvopaperimarkkinalain 7 luvun ~~6 ja 8 §:n~~ muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan arvopaperimarkkinalain (746/2012) 7 luvun 7 a § ja 8 §:n 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 7 luvun 7 a § laissa 1377/2016 ja 8 §:n 5 momentti laissa 942/2011,

muutetaan 7 luvun 8 §:n 1 ja 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 7 luvun 8 §:n 4 momentti laissa 942/2011, ja

lisätään 7 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1445/2016, uusi 3 momentti seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

7 luku

Säännöllinen tiedonantovelvollisuus

6 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sisältö

Jollei liikkeeseenlaskija ole kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 4 b §:ssä tarkoitettu mikroyritys, sen toimintakertomukseen on sisällytettävä kestävyysraportti yhtenäisenä osiona mainitun lain 7 luvussa säädetyn mukaisesti.

8 §

Tilintarkastajan raportti ja sen julkistaminen

Liikkeeseenlaskijan on julkistettava tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ohessa tilintarkastuskertomus. Liikkeeseenlaskijan, joka on kirjanpitolain 7 luvun 2 §:n 9 kohdassa tarkoitettu kestävyysraportointiyritys, tulee julkistaa toimintakertomuksen ohessa myös kestävyysraportoinnin varmennuskertomus, jos se on erillinen tilintarkastuskertomuksesta.

Liikkeeseenlaskijan tilintarkastajan on varmennettava tai tilintarkastettava komission teknisen sääntelystandardin mukaisesti laadittu tilinpäätös ja ilmoitettava lausunnossaan, missä laajuudessa varmennus tai tilintarkastus on suoritettu. Tilintarkastajan lausunto on liitettävä kyseiseen tilinpäätökseen. Lausuntoon sovelletaan, mitä kirjanpitolain 7 luvun 24 §:ssä säädetään tilintarkastuskertomuksen digitaalisuudesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumottua 7 luvun 7 a §:ää sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2024.

Mitä 7 luvun 8 §:n 4 momentissa säädetään, sovelletaan tilinpäätöksiin, jotka laaditaan 1 päivänä tammikuuta 2024 ja sen jälkeen alkavilta tilikausilta.

13.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 3 §:n 2 momentin 4 kohta ja
lisätään lakiin uusi 37 f § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Tehtävät

Laissa erikseen säädettyjen tehtäviensä toteuttamiseksi Finanssivalvonta:

4) valvoo kansainvälisten tilinpäätösstandardien ja Euroopan unionin kestävyysraportointistandardien noudattamista siten kuin jäljempänä säädetään;

3 luku

Valvontavaltuudet

37 f §

Euroopan unionin kestävyysraportointistandardien sekä taksonomia-asetuksen vaatimusten valvonta

Finanssivalvonta valvoo, että sellaiset yritykset, joiden arvopapereita on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla, ja jotka ovat kirjanpitolain 7 luvussa säädetyn mukaan velvollisia sisällyttämään toimintakertomukseensa kestävyysraportin, noudattavat kestävyysraportointistandardeja sekä kestäväää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852, jäljempänä *taksonomia-asetus*, 8 artiklaa ja mainitun artiklan 4 kohdan nojalla annettuja delegoituja asetuksia.

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös sellaisia Finanssivalvonnan valvottavia, jotka ovat kirjanpitolain 7 luvussa säädetyn mukaan velvollisia sisällyttämään toimintakertomukseensa kestävyysraportin.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin yrityksiin ja valvottaviin sovelletaan, mitä 37 §:n 2 – 5 momentissa säädetään IFRS-kirjanpitovelvollisesta. Kestävyysraportointivelvollisen tytäryritykseen sovelletaan, mitä mainitun pykälän 6 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki

kaupparekisterilain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupparekisterilain (564/2023) 25 §:n 3 ja 4 momentti seuraavasti:

25 §

Tilinpäätöksen myöhästymismaksu

Julkisen osakeyhtiön ja eurooppayhtiön myöhästymismaksu on 2 momentissa säädettyyn verrattuna kaksinkertainen. Jos myöhästymisen koskee kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitettua toimintakertomukseen sisältyvää kestävyysraporttia, myöhästymismaksu on 2 momentissa säädettyyn verrattuna kolminkertainen.

Jos osakeyhtiö, osuuskunta, eurooppayhtiö tai eurooppaosuuskunta ei ole ilmoittanut tilinpäätöstä tai kestävyysraporttia rekisteröitäväksi kahdeksan kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä kahdelta tai useammalta peräkkäiseltä tilikaudelta, 2 ja 3 momentissa tarkoitettu myöhästymismaksu määrätään kaksinkertaisena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö TaVM 5/2023 vp

Helsingissä 21.11.2023

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Sakari Puisto ps

jäsen Lotta Hamari sd

jäsen Antti Kangas ps

jäsen Katri Kulmuni kesk

jäsen Helena Marttila sd

jäsen Timo Mehtälä kesk

jäsen Matias Mäkyne sd

jäsen Pia Sillanpää ps

jäsen Joakim Strand r

jäsen Sinuhe Wallinheimo kok

jäsen Heikki Vestman kok

jäsen Juha Viitala sd

varajäsen Pauli Aalto-Setälä kok

varajäsen Teemu Kinnari kok

varajäsen Jorma Piisinen ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Maiju Tuominen